

ЗАТВЕРДЖЕНО
Указом Президента України
від _____ 2015 № _____

К О Н Ц Е П Ц І Я

розвитку сектору безпеки і оборони України

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Концепція розвитку сектору безпеки і оборони України (далі – Концепція) визначає організаційні та правові основи його розвитку з урахуванням сучасної безпекової обстановки, що склалася навколо України та можливостей держави.

Метою Концепції є:

інтегрування та поєднання зусиль різних складових сектору безпеки і оборони для створення ефективної системи нейтралізації загроз національній безпеці України, досягнення та постійного підтримання їх спроможностей і готовності до виконання покладених на них завдань та ефективного використання наявних державних ресурсів;

розвиток боєздатних, мобільних, якісно підготовлених, всебічно забезпечених, професійних Сил безпеки і оборони, здатних вчасно виявляти та адекватно реагувати на загрози національній безпеці України, ефективно стримувати та гарантовано ліквідувати (локалізувати, нейтралізувати) збройний конфлікт на ранній стадії його виникнення, готових до відбиття збройної агресії проти України.

Основні зусилля з розвитку сектору безпеки і оборони в сучасних умовах зосереджуватимуться на відновленні та підтриманні на належному рівні обороноздатності держави та захисті національної безпеки України.

Сектор безпеки і оборони – підсистема забезпечення національної безпеки України, охоплена єдиним керівництвом сукупність органів державної влади, утворених відповідно до законів України військових формувань і правоохоронних та спеціальних органів і служб, діяльність яких за функціональним призначенням відповідно до Конституції України та законодавства спрямована на захист національних інтересів від зовнішніх і внутрішніх загроз національній безпеці України.

Складовими сектору безпеки і оборони є:

центральні органи виконавчої влади, у підпорядкуванні яких перебувають військові формування, правоохоронні або спеціальні органи і служби та органи управління ними;

Збройні Сили України;

Національна гвардія України;

Служба безпеки України;

Служба зовнішньої розвідки України;

Головне управління розвідки Міністерства оборони України;

Міністерство закордонних справ України;

Міністерство внутрішніх справ України;

Державна прикордонна служба України;

Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України;

Державна спеціальна служба транспорту;

Державна служба України з надзвичайних ситуацій;

Управління державної охорони України;

інші складові, що визначені законами України.

Концепція сприятиме інтегруванню зусиль наявних складових сектору безпеки і оборони для створення ефективної системи протидії загрозам національній безпеці України в сучасних умовах, постійного підтримання їх спроможностей і готовності до виконання покладених на них завдань та підтримувати на належному рівні обороноздатність держави.

II. ОСНОВИ РОЗВИТКУ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ

1. Оцінка безпекового середовища

Безпекове середовище навколо України характеризується наявністю низки викликів та загроз національній безпеці України, які пов'язані із застосуванням проти неї воєнної сили.

Найбільш актуальними проявами безпосередньої загрози застосування воєнної сили є:

тимчасова окупація Росією Автономної Республіки Крим, міста Севастополь та частини території Донецької і Луганської областей), нарощування військової потужності Російської Федерації в рамках цих територій і в безпосередній близькості до українських кордонів, у тому числі потенціальна можливість розгортання тактичної ядерної зброї в Криму;

мілітаризація РФ окупованих територій шляхом формування нових військових з'єднань і частин, а також постачання бойовиків, військової техніки та засобів матеріально-технічного забезпечення;

присутність військового контингенту РФ у придністровському регіоні Республіки Молдова, який може бути використаний для дестабілізації південних регіонів України;

нарощування РФ поблизу державного кордону України угруповання військ з потужним ударно-наступальним потенціалом, створення нових, розширення і модернізація наявних баз, об'єктів військової інфраструктури;

активізація спеціальними службами РФ розвідувально-підривної діяльності в Україні з метою дестабілізації внутрішньої соціально-політичної обстановки в Україні, а також підтримки не передбачених законом збройних формувань на Сході України і створення умов для збільшення масштабів збройної агресії;

діяльність на території України незаконних збройних формувань, спрямована на дестабілізацію внутрішньої соціально-політичної ситуації в Україні, залякування населення, позбавлення його волі до опору, порушення функціонування органів державної влади, місцевого самоврядування, важливих об'єктів промисловості та інфраструктури;

територіальні претензії РФ до України та посягання на суверенітет України в окремих її районах;

використання території та повітряного (морського) простору України для ведення бойових дій в разі виникнення воєнного конфлікту між НАТО і РФ.

Воєнно-політичними ризиками і викликами, які в перспективі можуть перетворитися на загрозу застосування воєнної сили проти України є:

відкрите втручання у внутрішні справи України з боку РФ, спрямоване на порушення конституційного устрою, територіальної цілісності та суверенітету України, внутрішньої соціально-політичної стабільності та правопорядку;

протидія формуванню систем колективної безпеки за участю України;

невирішеність питань щодо розмежування державного кордону в акваторії Чорного і Азовського морів, незавершеність договірно-правового оформлення державного кордону України з РФ, Республікою Білорусь та Республікою Молдова;

спроби дестабілізації з боку РФ соціально-політичної та економічної ситуації в Україні, а також провокування сепаратистських настроїв у районах компактного проживання національних меншин на території України;

цілеспрямований інформаційний (інформаційно-психологічний) вплив з використанням сучасних інформаційних технологій, спрямований на формування міжнародного іміджу України як штучної, нестабільної держави, неспроможної до прогресивного соціально-економічного розвитку, а також на дестабілізацію внутрішньої соціально-політичної обстановки, міжетнічних та міжконфесійних відносин в Україні або її окремих регіонах і місцях компактного проживання національних меншин;

діяльність іноземних спецслужб, військових формувань, організацій, міжнародних злочинних груп хакерів та окремих осіб із застосуванням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій з метою деструктивного впливу на роботу автоматизованих систем державного та військового управління, вчинення протиправних дій відносно державних інформаційно-телекомунікаційних систем, об'єктів критичної інформаційної інфраструктури;

дії інших держав щодо ускладнення та уповільнення економічного розвитку України;

поширення зброї масового ураження і засобів її доставки, тероризму, організована злочинність, незаконна торгівля зброєю і боєприпасами, нелегальна міграція.

2. Сценарії спільного реагування на кризові ситуації

Тенденції розвитку безпекового середовища, що склалося навколо України, вказують на те, що ймовірними сценаріями для спільного реагування складових сектору безпеки і оборони на кризові ситуації є:

- 1) оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності;
- 2) забезпечення державної та громадської безпеки, у тому числі у сфері боротьби з тероризмом;
- 3) внесок у міжнародну стабільність та безпеку;
- 4) надання допомоги органам виконавчої влади та місцевого самоврядування у запобіганні та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру;
- 5) забезпечення інформаційної безпеки, у тому числі кібербезпеки;
- 6) захист та розвиток оборонного сектору економіки.

Розподіл відповідальності між складовими сектору безпеки і оборони за організацію виконання завдань та реагування на ймовірні кризові ситуації за вказаними сценаріями наведений у додатку.

Безпекове середовище навколо України складне та динамічне через збройний конфлікт і загострення інших зовнішніх і внутрішніх загроз в Україні, посилення глобальної воєнно-політичної та економічної нестабільності, що вимагає відповідно до законодавства України адекватного спільного реагування та застосування усіх складових Сил безпеки і оборони для захисту національних інтересів держави.

3. Державна політика

Виходячи із аналізу безпекового середовища, що склалося довкола України, у середньостроковій перспективі залишається високою ймовірність загострення наявних та виникнення нових кризових ситуацій та конфліктів зі збільшенням їх масштабу, зокрема, на сході України.

З метою забезпечення адекватного реагування на загрозу застосування воєнної сили Україна здійснює виважену державну політику у сфері національної безпеки і оборони.

Стратегічними цілями держави у цій сфері є:

створення умов для відновлення територіальної цілісності держави, її суверенітету і недоторканності в межах міжнародно-визнаного державного кордону;

відбиття збройної агресії РФ проти України;

побудова ефективної системи забезпечення національної безпеки шляхом комплексного реформування сектору безпеки і оборони та його складових з метою досягнення необхідного рівня обороноздатності, достатнього для стримування застосування воєнної сили проти України та відбиття збройної агресії;

створення дієвої системи стратегічних комунікацій суб'єктів сектору безпеки та оборони;

зменшення корупційної складової в системі державної політики в сфері забезпечення воєнної безпеки держави, яка компрометує здатність України підтримувати свою обороноздатність.

Пріоритетними напрямками державної політики на середньострокову перспективу є:

створення єдиної державної системи запобігання і реагування на зовнішні, внутрішні загрози та кризові ситуації, у тому числі з врахуванням міжнародної допомоги;

завершення створення єдиної державної системи цивільного захисту та територіальної оборони;

реформування системи управління державою в особливий період;

реалізація комплексу заходів з протимінної діяльності для гарантування безпеки населення;

поглиблення міжнародного співробітництва у сфері запобігання надзвичайним та кризовим ситуаціям воєнного характеру і ліквідації їх наслідків;

створення сучасної системи протидії загрозам в інформаційній сфері, вдосконалення системи захисту інформації, безпеки інформаційних ресурсів та інформаційного обміну;

реформування сил оборони України з досягненням оперативної і технічної сумісності зі збройними силами країн НАТО, у тому числі шляхом впровадження стандартів НАТО;

інтегрування добровольчих формувань до структур сил сектору безпеки і оборони України;

забезпечення спроможностей сил оборони, необхідних для досягнення цілей воєнної політики;

підвищення спроможностей вітчизняного оборонно-промислового комплексу за рахунок впровадження новітніх оборонних технологій, створення максимально можливих замкнутих циклів розроблення і виробництва найважливіших зразків озброєння, спеціальної і військової техніки, використання можливостей військово-технічного співробітництва з країнами – стратегічними партнерами України;

забезпечення соціальних гарантій військовослужбовців, працівників правоохоронних органів, учасників АТО та членів їх сімей;

удосконалення системи демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони держави у відповідності до європейських стандартів;

підвищення рівня державної координації та удосконалення механізмів щодо консолідованого розвитку складових сектору безпеки та оборони та підвищення їх оперативних спроможностей для забезпечення воєнної безпеки.

4. Оцінка стану складових сектору безпеки і оборони

Нинішній стан складових сектору безпеки і оборони не дозволяє забезпечити ефективне реагування на сучасні виклики і загрози національній безпеці України.

Основними причинами є недостатній рівень підготовки керівного складу органів державного та військового управління, недосконалість та незахищеність систем управління ними та інформаційного забезпечення, морально та фізично застаріле озброєння, військова та спеціальна техніка, неадекватна сучасним вимогам система логістичного забезпечення, низький рівень соціального забезпечення військовослужбовців та працівників правоохоронних органів, осіб рядового та начальницького складу служби цивільного захисту.

Невирішеними проблемами у секторі безпеки і оборони є:

відсутність механізму концентрації можливостей/спроможностей його складових та основних ресурсів для запобігання сучасним загрозам національній безпеці України;

недосконала нормативно-правова база в частині, що регламентує застосування спеціальних методів та засобів, необґрунтоване обмеження на час дії воєнного стану прав і можливостей спецслужб з урахуванням гуманітарних норм та наявність подекуди вузьковідомчого підходу керівництва складових сектору безпеки і оборони в питаннях забезпечення національної безпеки;

недосконала система спільної діяльності складових сектору безпеки і оборони щодо прогнозування та упередження потенційних ризиків, викликів і загроз національній безпеці України;

недосконала система планування та спільного застосування військ (сил) та засобів, їх підготовки та забезпечення;

невідповідність сучасним викликам стану єдиної державної системи цивільного захисту і сил цивільного захисту та їх технічного оснащення;

недосконала і неефективна взаємодія складових сектору безпеки і оборони у боротьбі з тероризмом, у першу чергу органів місцевої влади щодо здійснення упереджувальних заходів і безпосереднього реагування на терористичні акти на підвідомчих їм територіях і місцевостях.

Пріоритетом розвитку сектору безпеки і оборони України для вирішення цих проблем є забезпечення спроможності його складових для спільного виконання завдань щодо оборони України, захисту національних інтересів, суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності кордонів, підвищення готовності до відбиття збройної агресії проти України.

5. Напрями розвитку сектору безпеки і оборони

Основним стратегічним напрямом реалізації органами виконавчої влади державної політики у сфері національної безпеки і оборони залишається забезпечення готовності сектору безпеки і оборони, економіки та суспільства до відбиття збройної агресії проти України, інформаційної агресії, у тому числі в кіберпросторі, а також набуття спроможностей у сфері стратегічних комунікацій.

Для ефективного розвитку сектору безпеки і оборони в сучасних умовах передбачається:

вдосконалення законодавства з питань формування та розвитку сектору безпеки і оборони;

централізація управління застосування сил сектору безпеки і оборони у мирний час і у кризових ситуаціях та в особливий період, міжвідомча координація і взаємодія його складових;

узгодження концепцій, стратегій і програм реформування та розвитку складових сектору безпеки і оборони та оборонного сектору економіки за єдиним задумом Кабінету Міністрів України;

створення та впровадження єдиної стратегії комунікацій суб'єктів сектору безпеки та оборони;

удосконалення державної системи стратегічного планування і планування у сфері сектору безпеки і оборони, створення єдиної системи моніторингу, аналізу, прогнозування та прийняття рішень у сфері національної безпеки і оборони, створення єдиної захищеної інформаційно-телекомунікаційної системи, забезпечення ефективної координації та функціонування єдиної системи ситуаційних (кризових) центрів та оперативних штабів складових сектору безпеки і оборони на базі захищених інформаційно-телекомунікаційних мереж;

запровадження інтегрованої системи освіти, бойової і спеціальної підготовки персоналу для складових сектору безпеки і оборони із залученням

викладачів, інструкторів із країн НАТО і ЄС, формування нової культури безпеки, зі збереженням за необхідності спеціалізації та індивідуалізації системи підготовки кадрів;

удосконалення бюджетної політики у секторі безпеки і оборони шляхом поетапного збільшення видатків на розвиток, бойову підготовку і оперативну діяльність у бюджетах складових сектору безпеки і оборони відповідно до практики країн НАТО;

застосування програмно-цільового підходу до визначення обсягів фінансових і матеріально-технічних ресурсів, необхідних для ефективного функціонування органів сектору безпеки і оборони та оборонного сектору економіки;

професіоналізація персоналу сектору безпеки і оборони, підвищення його фахового рівня, забезпечення ефективної його мотивації до належного виконання завдань за призначенням;

максимально доцільне скорочення підрозділів забезпечення складових сектору безпеки і оборони;

вдосконалення системи демократичного цивільного контролю над складовими сектору безпеки і оборони, посилення парламентського контролю;

розвиток системи військово-патріотичного виховання, запровадження програм військової підготовки і цивільного захисту в загальноосвітніх, середньо-спеціальних навчальних закладах.

Концепція розвитку сектору безпеки і оборони сприятиме визначенню єдиних підходів щодо реалізації державної політики в сучасній безпековій обстановці з метою гарантування національної безпеки держави шляхом адекватного своєчасного спільного реагування складових сектору безпеки і оборони на посилення зовнішніх і внутрішніх викликів та загроз національній безпеці України, у тому числі із застосуванням воєнної сили.

III. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ

1. Шляхи досягнення необхідних можливостей

Головними шляхами досягнення необхідних оперативних та інших можливостей (спроможностей) складових сектору безпеки і оборони є:

удосконалення законодавчої бази з питань їх функціонування та розвитку в межах сектору безпеки і оборони у відповідності з національними концептуальними документами та європейськими стандартами;

впровадження принципу оборонної достатності під час визначення складу сил безпеки і оборони та органів управління ними;

удосконалення системи планування застосування сил безпеки і оборони під час ліквідації (нейтралізації) зовнішніх та внутрішніх загроз, управління та взаємодії;

раціональний розподіл завдань між складовими сектору безпеки і оборони;

розроблення та реалізація програмних документів розвитку складових сектору безпеки і оборони з урахуванням планомірного переходу до стандартів НАТО (STANAG), у тому числі стосовно системи оперативного прийняття рішень;

удосконалення державного управління та керівництва сектором безпеки і оборони, у тому числі систем військового управління і забезпечення інформаційної та кібернетичної безпеки;

визначення єдиного органу для координації та контролю реалізації напрямів розвитку стратегічних комунікацій;

розширення можливостей відомчих структурних підрозділів щодо здійснення стратегічних комунікацій, розвиток інформаційно-комунікаційних технологій та гармонізації комунікацій між приватним сектором та сектором безпеки та оборони;

підтримання на необхідному рівні структур військової контррозвідки, здатних успішно протидіяти розвідкам іноземних держав та забезпечити внутрішню безпеку;

досягнення визначеного рівня бойової та мобілізаційної готовності військ (сил) і правоохоронних органів, наближення їх за складом, рівнем навчання і підготовки, оснащення озброєнням та військовою і спеціальною технікою до сучасних європейських стандартів;

підвищення рівня фахової підготовки особового складу органів державного та військового управління, їх відповідальності за підготовку та прийняття відповідних рішень;

удосконалення системи територіальної оборони;

створення системи ситуаційних центрів для сектору безпеки і оборони як технічної основи для забезпечення реагування на кризові ситуації;

реформування системи державного управління на особливий період шляхом оптимізації чисельності пунктів управління, адаптації їх систем зв'язку і автоматизації, створення мобільних пунктів управління;

підвищення ефективності наукової і науково-технічної діяльності в інтересах оборони і безпеки України, створення умов для зростання виробничого потенціалу і потужностей оборонно-промислового комплексу України з метою розгортання власного виробництва озброєння, військової і спеціальної техніки;

розроблення та виробництво сучасних вітчизняних засобів захисту інформації;

створення ефективних засобів захисту військових об'єктів та озброєння, військової та спеціальної техніки, убезпечених від технічної розвідки;

розгортання центрів захисту інформації та створення системи забезпечення складових сектору безпеки і оборони щодо кібербезпеки;

удосконалення єдиної державної системи цивільного захисту, приведення її до стандартів Європейського Союзу та забезпечення її ефективного функціонування, а також оснащення сучасними видами техніки, засобами та спорядженням сил цивільного захисту;

створення та підтримання в необхідному ступені готовності структур з підготовки мобілізаційних ресурсів, забезпечення мобілізаційного розгортання військ (сил) та засобів;

відновлення військових, оперативних та стратегічних запасів речового та медичного майна, продовольства, паливно-мастильних матеріалів;

підвищення ефективності системи підготовки військових кадрів і функціонування воєнної науки та військової освіти в інтересах усіх складових сектору безпеки і оборони;

підвищення ефективності системи експлуатації і ремонту озброєння, військової та спеціальної техніки;

забезпечення надійного соціального і правового захисту військовослужбовців, працівників правоохоронних органів та членів їх сімей.

Складові сектору безпеки і оборони України, особливо Сили безпеки і оборони повинні мати високий рівень бойової та мобілізаційної готовності, бути оснащені переважно модернізованим і новим озброєнням, військовою та спеціальною технікою, забезпечені необхідними ресурсами і бути готовими до відбиття збройної агресії проти України.

2. Формування перспективної моделі сектору безпеки і оборони

Основною метою розвитку складових сектору безпеки і оборони на перспективу є забезпечення їх можливостей (спроможностей) спільно виконувати завдання щодо забезпечення національної безпеки і оборони України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності, підвищення їх готовності до відбиття збройної агресії проти України.

2.1. Збройні Сили України

Розвиток Збройних Сил України як складової сектору безпеки і оборони планується здійснити шляхом їх реорганізації, забезпечення набуття спроможностей для нейтралізації наявних та потенційних загроз у сфері забезпечення оборони держави.

Основними напрямками розвитку Збройних Сил України є:

оптимізація їх структури та чисельності;

відновлення технічної готовності озброєння, модернізація та оновлення його складу;

вдосконалення системи підготовки військ (сил);

реорганізація системи оперативного (бойового) та матеріально-технічного забезпечення;

забезпечення взаємосумісності з іншими складовими сектору безпеки і оборони у спільних діях в рамках визначених сценаріїв;

побудова Системи забезпечення інформаційної та кібербезпеки у воєнній сфері;

поступове наближення Збройних Сил України за показниками підготовки, технічного оснащення та всебічного забезпечення до стандартів НАТО;

побудова системи забезпечення інформаційної та кібербезпеки військ.

Подальше реформування та розвиток Збройних Сил України передбачає:

на першому етапі (до кінця 2017 року)

формування нових, оптимізацію та нарощення бойових спроможностей наявних військових частин;

реорганізацію системи управління військами (силами) для забезпечення управління міжвидовими об'єднаннями Збройних Сил України;

створення на базі військових частин спецпризначення видів Збройних Сил України Сил спеціальних операцій для ведення спеціальної розвідки та спеціальних дій (заходів) щодо знищення (виведення з ладу) важливих державних і військових об'єктів противника, організації боротьби з його диверсійно-розвідувальними силами та незаконними збройними формуваннями, участі в антитерористичних та інформаційно-психологічних операціях; організації на окупованих територіях контрпропаганди, руху опору, захисту життя і здоров'я громадян; боротьби з піратством;

створення нових функціональних структур Збройних Сил України (Сил негайного реагування, Сил нарощування, Сил резерву);

підготовку Сил негайного реагування для прикриття державного кордону, стримування, локалізації, ліквідації (нейтралізації) збройного конфлікту, забезпечення розгортання Збройних Сил України в разі виникнення загрози збройної агресії;

підготовку Сил нарощування для посилення (збільшення) угруповань військ (сил) щодо ліквідації збройного конфлікту та відбиття збройної агресії;

підготовку Сил резерву для використання за рішенням командування Збройних Сил України у особливий період та/або під час проведення АТО, а також для надання допомоги під час стихійних лих та техногенних катастроф;

відновлення військової інфраструктури, перегляд розташування місць постійної дислокації з'єднань та військових частин Збройних Сил України з урахуванням сучасного безпекового середовища на Сході України;

формування на базі військових містечок системи автономних військових баз з необхідною інфраструктурою для розташування військових частин, фондом службового житла та соціально-побутовими об'єктами для військовослужбовців та членів їх сімей;

створення ефективної системи мобілізації з необхідною кількістю військкоматів і чисельністю працівників та з єдиним державним реєстром військовозобов'язаних;

передача до складу Збройних Сил України сил і засобів Державної спеціальної служби транспорту та формування на їх основі Залізничних військ;

створення належних умов для забезпечення поступового комплектування Збройних Сил України військовослужбовцями за контрактом;

досягнення рівня здатності військ (сил) для адекватного реагування на загрози прикордонного збройного конфлікту і збереження спроможності до нарощування оперативних можливостей в особливий період для відбиття збройної агресії проти України;

укомплектування Збройних Сил України справним і частково модернізованим (новим) озброєнням і військовою технікою;

організація на базі Військової служби правопорядку Міністерства оборони України Військової поліції як окремого структурного підрозділу для запобігання вчиненню, виявлення і припинення злочинів та інших правопорушень у Збройних Силах України та інших військових формуваннях і правоохоронних органах спеціального призначення у межах наданих йому повноважень;

розгортання та технічне оснащення центрів захисту інформації та кібербезпеки Збройних Сил України відповідно до досвіду армій провідних країн світу, впровадження системи захисту інформації та кібербезпеки в інформаційно-телекомунікаційних системах Збройних Сил України та підвищення ефективності дій (операцій) Збройних Сил України у кіберпросторі;

координація щодо забезпечення обороноздатності держави у кіберпросторі, участь у міжнародному військовому співробітництві у сфері кібербезпеки;

на другому етапі (до кінця 2020 року)

поступове нарощування спроможностей Збройних Сил України для запобігання, стримування та локалізації на ранній стадії воєнного конфлікту шляхом:

підтримання та нарощування боєздатності військових частин постійної готовності у відповідності зі стандартами НАТО (STANAG);

подальше оснащення Збройних Сил України модернізованим і новим озброєнням та військовою технікою з урахуванням потреб і визначених пріоритетів;

удосконалення системи забезпечення інформаційної безпеки Міністерства оборони та Збройних Сил України;

удосконалення системи підготовки військ (сил), досягнення показників бойової підготовки за стандартами НАТО;

організація розробки сучасних зразків озброєння і військової техніки, засобів зв'язку, інформатизації та захисту інформації;

розгортання та забезпечення функціонування центру кібербезпеки Збройних Сил України з функціями кіберрозвідки, кіберзахисту та ведення дій (операцій) у кіберпросторі;

нарощування спроможностей Сил спеціальних операцій, Сил негайного реагування, Сил нарощування та Сил резерву відповідно до потреб національної безпеки та стандартів НАТО (STANAG);

упровадження сучасних систем і технологій всебічного забезпечення військ (сил).

У подальшому розвиток Збройних Сил України спрямовуватиметься на:

досягнення якісних показників їх нової моделі, оснащення сучасними зразками озброєння та військової техніки;

інтенсифікацію підготовки та професіоналізацію;

створення необхідних матеріально-технічних запасів для адекватного реагування спільно з іншими складовими сектору безпеки і оборони на усі виклики і загрози, забезпечення здатності протидіяти інформаційним, кібернетичним атакам, спецопераціям противника та активної участі у міжнародних заходах з підтримання миру і безпеки.

Для своєчасного розгортання визначеного угруповання військ Збройні Сили України відповідно до Закону України “Про чисельність Збройних Сил України ” від 5 березня 2015 року № 235-VIII розвиватимуться в межах

визначеної чисельності в кількості 250 тисяч осіб, у тому числі 204 тис. військовослужбовців.

Ця чисельність Збройних Сил України може змінюватися щорічно відповідно до воєнно-політичної обстановки, наявності необхідних державних ресурсів або зі зміною їх організаційної структури та покладених на них функцій і завдань.

2.2. Національна гвардія України

Основною метою її розвитку буде створення у її складі нових функціональних компонентів, здатних у взаємодії з іншими складовими сектору безпеки і оборони виконувати широкий спектр правоохоронних завдань та ефективно реагувати на кризові ситуації.

Розвиток Національної гвардії України здійснюватиметься шляхом:

на першому етапі (до кінця 2017 року)

розгортання військових частин оперативного призначення та загонів спеціального призначення;

оснащення їх новітніми та модернізованими зразками озброєння і військової техніки;

завершення створення законодавчої бази діяльності Національної гвардії України;

збільшення фактичної чисельності особового складу в межах законодавчо затвердженої;

технічного переоснащення систем управління та зв'язку;

створення необхідних військових запасів матеріально-технічних засобів;

реформування системи матеріально-технічного забезпечення;

реформування системи бойової підготовки;

розгортання та обладнання центрів підготовки підрозділів частин оперативного призначення;

передачі функцій конвоювання;

підвищення рівня державних соціальних гарантій та інших мотивацій для військовослужбовців;

поступового наближення Національної гвардії України за показниками підготовки, технічного оснащення та всебічного забезпечення до стандартів НАТО;

розвитку системи управління, утримання запасів матеріально-технічних засобів, реформування системи матеріально-технічного забезпечення Національної гвардії України і здійснювати його на засадах сумісності з відповідними структурами Міністерства оборони і Збройних Сил України;

на другому етапі (до кінця 2020 року)

нарощування боєздатності усіх компонентів Національної гвардії;
розвитку системи бойового та матеріально-технічного забезпечення;
модернізації системи бойової та спеціальної підготовки особового складу;

уведення комплексної підготовки до виконання завдань за призначенням;

створення оперативних запасів матеріальних засобів;

підтримання та нарощування боєздатності військових частин постійної готовності у відповідності зі стандартами НАТО (STANAG).

Загальну чисельність Національної гвардії України передбачається довести до 60 тисяч.

2.3. Державна прикордонна служба України

Основними цілями розвитку Державної прикордонної служби є мінімізація загроз прикордонній безпеці і забезпечення у перспективі готовності держави до охорони майбутніх зовнішніх кордонів Європейського Союзу на сході, півночі та півдні України.

Розвиток Державної прикордонної служби здійснюватиметься поетапно:

на першому етапі (до кінця 2017 року):

побудова системи охорони державного кордону на східній та південній ділянках з урахуванням реальних і потенційних воєнних загроз, у тому числі в умовах так званої "гібридної війни", що ведеться з порушенням загальноєвропейських норм міжнародного права шляхом:

створення системи суцільних інженерних споруд, облаштування місць несення служби та опорних пунктів прикордонних підрозділів;

впровадження сучасних інформаційних технологій в систему управління та забезпечення захисту інформаційних ресурсів;

зменшення ділянок відповідальності відділів прикордонної служби, розгортання нових підрозділів охорони державного кордону та створення їх інфраструктури;

модернізація відомчої системи висвітлення надводної обстановки та створення суцільної зони спостереження на морській ділянці державного кордону, розвиток інформаційної взаємодії з Військово-Морськими Силами;

формування нових мобільних прикордонних підрозділів (підрозділів швидкого реагування);

організація спільної оперативної охорони державного кордону з державами-членами Європейського Союзу: Республікою Польща, Словацькою Республікою, Румунією та Угорщиною, а також з Республікою Молдова шляхом:

запровадження спільного контролю осіб, транспортних засобів і товарів у пунктах пропуску через державний кордон;

організація спільного патрулювання державного кордону;

впровадження спільних механізмів з питань обміну інформацією та аналізу ризиків;

розвиток співпраці оперативних органів;

розширення мережі та функцій контактних пунктів на спільному кордоні;

інтенсифікація співробітництва з прикордонною службою Республіки Білорусь на центральному, територіальному і місцевому рівнях;

вдосконалення механізму залучення у мирний час до посилення охорони державного кордону та суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні, припинення збройних та інших провокацій на державному кордоні підрозділів Збройних Сил України, Національної гвардії України та правоохоронних органів;

розширення повноважень оперативних органів Державної прикордонної служби, формування дієвих механізмів оперативного співробітництва та обміну інформацією з іншими правоохоронними органами у сфері забезпечення прикордонної безпеки;

удосконалення системи прикордонного контролю шляхом створення у пунктах пропуску через державний кордон підсистем з функціями обробки інформації про осіб, які перетинають державний кордон, та їхніх паспортних документів з використанням електронних носіїв інформації, у тому числі з функцією біометричного контролю;

запровадження порядку попереднього інформування про пасажирів у пунктах пропуску через державний кордон (пунктах контролю) для залізничного сполучення;

модернізація системи автоматизованої ідентифікації іноземців та осіб без громадянства, яким раніше було відмовлено у праві в'їзду в Україну в пунктах пропуску через державний кордон;

підвищення боєздатності Державної прикордонної служби України щодо її спроможності виконання завдань із захисту державного кордону, шляхом:

удосконалення системи комплектування особовим складом на основі поєднання екстериторіального і територіального принципів;

створення механізму підготовки вузькопрофільних спеціалістів за державним замовленням у навчальних закладах Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України та Служби безпеки України;

уніфікації та технічного переоснащення органів та підрозділів Державної прикордонної служби сучасними зразками озброєння і військової техніки, засобами зв'язку та інформатизації;

оновлення та модернізації корабельного-катерного складу Морської охорони та парку авіаційної техніки;

уніфікація системи спеціальної підготовки молодших спеціалістів та особового складу мобільних підрозділів;

формування сучасної системи логістики, ефективного управління матеріальними ресурсами;

на другому етапі (до кінця 2020 року)

обладнання державного кордону з Російською Федерацією сучасними засобами технічного спостереження та контролю. Завершення формування нових мобільних прикордонних підрозділів (підрозділів швидкого реагування);

побудова спільної системи оперативної охорони державного кордону з державами-членами Європейського Союзу: Республікою Польща, Словацькою Республікою, Румунією та Угорщиною, а також із Республікою Молдова;

впровадження європейських норм і стандартів у систему прикордонного контролю та систему підготовки особового складу;

завершення модернізації системи зв'язку та інформатизації, оновлення та модернізації корабельного-катерного складу Морської охорони та парку авіаційної техніки, запровадження безпілотних авіаційних систем та безпілотних плавальних засобів в охороні державного кордону;

забезпечення інформаційної інтеграції відомчої системи висвітлення надводної обстановки на морській ділянці державного кордону в загальнодержавну автоматизовану систему висвітлення надводної та підводної обстановки вздовж морського узбережжя України;

забезпечення готовності Державної прикордонної служби України до охорони тимчасово неконтрольованих ділянок державного кордону після відновлення територіальної цілісності України.

Загальна чисельність Державної прикордонної служби доведеться до 53 тисяч осіб.

2.4. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України

Пріоритетами розвитку Держспецзв'язку є:

забезпечення ефективного криптографічного та технічного захисту інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах, безпеки державних електронних інформаційних ресурсів держави, приведення їх у відповідність до вимог сьогодення з метою протидії сучасним загрозам і на перспективу;

забезпечення сталого та безпечного функціонування спеціальних інформаційно-телекомунікаційних систем, що функціонують в інтересах

управління державою в умовах мирного часу, надзвичайних ситуацій, надзвичайного та воєнного стану;

формування та реалізація державної політики у сферах криптографічного і технічного захисту інформації, безпеки державних інформаційних ресурсів;

забезпечення у межах визначеної компетенції кіберзахисту інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем і мереж об'єктів критичної інфраструктури України, протидії та реагування на комп'ютерні інциденти;

удосконалення законодавства у сфері телекомунікацій, спеціальних інформаційно-телекомунікаційних систем, криптографічного та технічного захисту інформації з урахуванням міжнародних норм та стандартів.

Розвиток Держспецзв'язку досягатиметься шляхом:

на першому етапі (до кінця 2017 року)

завершення модернізації стаціонарної компоненти державної системи урядового зв'язку, модернізація підсистеми урядового польового зв'язку, зокрема в рамках проведення конверсії радіочастотного ресурсу України;

створення Національного центру оперативного-технічного управління телекомунікаційними мережами України, забезпечення належного рівня функціонування центру кіберзахисту як складової національної системи кібербезпеки;

розроблення уніфікованого ряду сучасних вітчизняних засобів спеціального зв'язку та захисту інформації, налагодження їх виробництва із урахуванням реальних потреб суб'єктів сектору безпеки і оборони;

розвитку та забезпечення функціонування телекомунікаційної мережі спеціального призначення;

створення Національної мережі захищеного мобільного зв'язку державних органів України.

на другому етапі (до кінця 2020 року)

завершення модернізації польової компоненти державної системи урядового зв'язку;

модернізації наявних та забезпечення виготовлення розроблених засобів і комплексів спеціального зв'язку;

взаємодії з компетентними організаціями іноземних держав, зокрема з країн-членів НАТО з питань забезпечення кібербезпеки;

проведення в рамках реформування системи управління державою в особливий період модернізації систем та об'єктів зв'язку запасних пунктів державного управління.

2.5. Головне управління розвідки Міністерства оборони України

Відповідно до Закону України “Про розвідувальні органи України” Головне управління розвідки Міністерства оборони України продовжуватиме здійснювати розвідувальну діяльність у воєнній, воєнно-політичній, воєнно-технічній, воєнно-економічній, інформаційній, екологічній сферах та інших сферах.

Подальший розвиток Головного управління розвідки спрямовуватиметься на підвищення якості і ефективності виконання визначених йому завдань у секторі безпеки і оборони щодо:

добування, аналітичної обробки та надання визначеним законом органам державної влади розвідувальної інформації;

здійснення спеціальних заходів, спрямованих на підтримку національних інтересів і державної політики України у воєнній, воєнно-політичній, воєнно-технічній, воєнно-економічній, інформаційній, екологічній сферах, зміцнення обороноздатності, економічного і науково-технічного розвитку, захисту та охорони державного кордону;

участі в боротьбі з тероризмом, міжнародною організованою злочинністю та іншою злочинною діяльністю, що становлять зовнішню загрозу національній безпеці;

участі у протидії зовнішнім загрозам національній безпеці України, життю, здоров'ю її громадян та об'єктам державної власності за межами України;

надання пріоритетності забезпечення розвідувальною інформацією Збройних Сил України, своєчасній підготовці висновків з оцінки можливих дій ймовірного противника, їх моделювання за часом, напрямками та метою;

проведення цілеспрямованих заходів із підвищення ефективності тактичної (перш за все артилерійської) і оперативної розвідок.

Розвиток Головного управління розвідки Міністерства оборони України досягатиметься шляхом:

на першому етапі (до кінця 2017 року)

підвищення ефективності управління силами і засобами розвідки;

посилення дієвості агентурної розвідки;

нарощування потенціалу технічних видів розвідки;

розширення напрямів і форм організації та проведення спеціальних заходів;

на другому етапі (до кінця 2020 року):

підвищення рівня інформаційно-аналітичної діяльності;

розвитку системи кадрового забезпечення;

удосконалення взаємодії зі спеціальними службами іноземних держав;

модернізації матеріально-технічної бази та соціальної інфраструктури;

Зазначені напрями реформування Головного управління розвідки Міністерства оборони України дозволять суттєво підвищити рівень

розвідувально-інформаційного забезпечення вищого державного і військового керівництва щодо ризиків, викликів і загроз воєнній безпеці України.

2.6. Міністерство закордонних справ України

Мета розвитку Міністерства закордонних справ України полягає у перетворенні української зовнішньополітичної служби на дипломатичну службу європейського зразка, здатної ефективно виконувати покладені на неї завдання у контексті протидії нинішнім і майбутнім викликам та загрозам, реалізації євроінтеграційного курсу на набуття Україною членства в Європейському Союзі, реалізації курсу на досягнення критеріїв членства в НАТО, посилення стратегічного партнерства з ключовими акторами на міжнародній арені.

Розвиток Міністерства закордонних справ України здійснюватиметься шляхом:

на першому етапі (до кінця 2017 року):

ухвалення оновленого Закону України “Про дипломатичну службу України” після ухвалення нового Закону України «Про державну службу»;

затвердження нового положення про Міністерство закордонних справ України;

реалізація пілотного проекту з оптимізації матеріально-фінансового забезпечення працівників закордонних дипломатичних установ України під час їх довготермінового закордонного відрядження;

реалізація пілотного проекту з облаштування закордонних дипломатичних установ України з метою посилення їхніх представницьких і лобістських функцій;

створення низки «хабових» дипломатичних установ України за кордоном;

запровадження інституту послів України за кордоном з резиденцією у м. Київ;

поліпшення системи відбору кадрів для дипломатичної служби України, відбору кандидатур на заміщення вакантних посад у закордонних дипломатичних установах, підвищення фахового рівня працівників дипломатичної служби України;

посилення інформаційно-аналітичної складової діяльності Міністерства закордонних справ України;

посилення інформаційно-роз’яснювальної роботи Міністерства закордонних справ України і закордонних дипломатичних установ України;

посилення кадрового забезпечення закордонних дипломатичних установ України в країнах-стратегічних партнерах України, при низці міжнародних організацій, при Європейському Союзі;

розробка Концепції поліпшення матеріально-технічного і фінансового забезпечення працівників дипломатичної служби України в Центральному апараті Міністерства закордонних справ України;

на другому етапі (до кінця 2020 року):

повний перехід на нову, оптимізовану систему матеріально-фінансового забезпечення працівників закордонних дипломатичних установ України під час їх довготермінового закордонного відрядження;

повний перехід на нову, оптимізовану систему дипломатичної присутності України за кордоном;

завершення облаштування закордонних дипломатичних установ України, створення належних матеріально-технічних умов для виконання поставлених завдань;

запровадження прозорої системи відбору кадрів для потреб дипломатичної служби України, підвищення їх фаховості і професійної підготовки;

запровадження всеохоплюючої моделі інформаційно-роз'яснювальної роботи Міністерства закордонних справ України і закордонних дипломатичних установ України за кордоном;

запровадження нових стандартів підготовки інформаційно-аналітичних матеріалів Міністерством закордонних справ України;

оптимізація функцій і завдань зовнішньополітичної служби України; реалізація Концепції поліпшення матеріально-технічного і фінансового забезпечення працівників дипломатичної служби України в Центральному апараті Міністерства закордонних справ України.

Забезпечення ефективного виконання визначених завдань потребуватиме збільшення загальної чисельності працівників дипломатичної служби України до 4 тисяч осіб.

2.7. Міністерство внутрішніх справ України

Метою розвитку органів внутрішніх справ є визначення пріоритетних напрямів перетворення Міністерства внутрішніх справ України на правоохоронний багатопрофільний орган європейського зразка та формування в його складі поліції як головного органу із забезпечення громадської безпеки.

Для цього передбачається:

Міністерство внутрішніх справ України трансформувати у центральний орган виконавчої влади, який формуватиме державну політику у сферах правоохоронної діяльності, захисту державного кордону, міграційної діяльності та протидії надзвичайним ситуаціям;

створити Національну поліцію як центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовуватиметься через Міністерство внутрішніх справ

України для виконання функцій у сферах протидії злочинності, зокрема організованих, та для забезпечення громадського порядку.

Для підтримання громадського порядку та ведення адміністративних проваджень органи місцевого самоврядування створюватимуть у межах місцевих бюджетів місцеві органи з підтримки правопорядку (муніципальну варту).

Першочерговими напрямками розвитку Міністерства внутрішніх справ України є:

деполітизація, зведення до мінімуму можливості прийняття рішень безпосередньо під впливом політичних сил або ж під впливом політичних уподобань;

демілітаризація, створення цивільної моделі діяльності та стосунків персоналу;

децентралізація, підвищення самостійності територіальних органів та підрозділів, підвищення ролі місцевих органів влади в діяльності підрозділів Міністерства внутрішніх справ України;

удосконалення функціональної структури, підзвітність та прозорість в роботі, усунення дублювання повноважень, позбавлення органів внутрішніх справ невластивих їм функцій та оптимізація чисельності;

забезпечення ефективної координації діяльності та злагодженої взаємодії Національної поліції, Національної гвардії, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій з іншими складовими Сил безпеки і оборони, центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сферах міграції (імміграції та еміграції), зокрема протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів;

запровадження європейської моделі підготовки та підвищення кваліфікації кадрів, застосування єдиних уніфікованих стандартів правозастосовної підготовки, спрямованої на підвищення ефективності взаємодії між органами внутрішніх справ держав-учасниць Європейського Союзу;

розроблення дієвих засобів та механізмів контролю за діяльністю органів внутрішніх справ;

забезпечення ефективної співпраці з населенням та місцевими громадами, підвищення довіри населення до органів внутрішніх справ та ролі інститутів громадянського суспільства, органів місцевого самоврядування в заходах забезпечення прав і свобод населення;

удосконалення нормативно-правової бази та розвиток спроможностей щодо протидії злочинам у сфері високих технологій “кіберзлочинності”.

Реалізація цих напрямів дозволить удосконалити функціональну структуру міністерства, усунути дублювання повноважень і невластивих його підрозділам функцій та оптимізувати їх чисельність, що дасть

можливість перетворити його на правоохоронний багатопрофільний орган європейського зразка.

2.8. Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Метою розвитку Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС) є забезпечення ефективної реалізації державної політики у сфері цивільного захисту шляхом удосконалення єдиної державної системи цивільного захисту, приведення її до стандартів Європейського Союзу та забезпечення її ефективного функціонування в мирний час та в особливий період, а також оснащення сучасними видами техніки, засобами та спорядженням сил цивільного захисту.

Розвиток в основному досягатиметься шляхом реалізації заходів Загальнодержавної цільової програми захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2013-2017 роки (при умові їх належного фінансування з державного та місцевих бюджетів).

Досягнення визначеної мети потребує поетапного виконання таких заходів щодо:

на першому етапі – до кінця 2017 року

формування функціональних та територіальних підсистем єдиної державної системи цивільного захисту, чітке розмежування сфер відповідальності між ними та моніторинг їх ефективного функціонування у мирний час та в особливий період;

забезпечення впровадження вимог та норм Кодексу цивільного захисту України із врахуванням стандартів Європейського Союзу;

створення у гарнізонах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС визначеної кількості пожежно-рятувальних підрозділів, приведення їх структури та чисельності у відповідно до обсягів покладених на них завдань;

пріоритетного розвитку піротехнічних підрозділів ДСНС для здійснення гуманітарного розмінування територій держави від вибухонебезпечних предметів;

участь в удосконаленні нормативно-правової бази щодо забезпечення комплексної безпеки на об'єктах критичної інфраструктури;

удосконалення механізму мобілізаційного розгортання в особливий період та у разі цільової мобілізації формувань ДСНС шляхом створення передбаченого законодавством резерву служби цивільного захисту;

матеріально-технічного переоснащення органів управління та підрозділів ДСНС сучасною технікою, аварійно-рятувальними засобами та оснащенням;

підвищення ефективності оперативного та комплексного реагування на надзвичайні ситуації шляхом створення та розвитку формувань місцевої і

добровільної пожежної охорони та добровільних (волонтерських) формувань цивільного захисту;

підтримання мобільного шпиталю ДСНС у готовності до виконання покладених завдань, забезпечення його необхідним сучасним обладнанням та матеріальними засобами, удосконалення порядку його розгортання та функціонування;

вдосконалення системи кадрового забезпечення органів і підрозділів ДСНС шляхом перегляду чинних кваліфікаційних вимог до фахівців у сфері цивільного захисту, оновлення їх знань, умінь і навичок з урахуванням розвитку системи цивільного захисту держави та з огляду на перехід освітньої галузі держави на європейські стандарти підготовки фахівців;

розширення міжнародного співробітництва шляхом інтеграції ДСНС до європейських та світових організацій з питань цивільного захисту та гуманітарного реагування на кризові ситуації;

на другому етапі (до кінця 2020 року)

удосконалення механізму здійснення моніторингу і прогнозування надзвичайних ситуацій;

вжиття організаційних, економічних та інженерно-технічних заходів щодо зниження ризиків виникнення надзвичайних ситуацій до прийнятних рівнів;

реалізації передбаченого законодавством комплексу заходів щодо захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій;

участі у забезпеченні стійкого функціонування в умовах надзвичайних ситуацій та в особливий період об'єктів критичної інфраструктури;

подальшого розвитку системи авіаційного забезпечення ДСНС шляхом введення в експлуатацію авіаційних засобів багатоцільового призначення з урахуванням вимог міжнародних стандартів, наближення (розміщення) їх до регіонів з високим рівнем ризику виникнення надзвичайних ситуацій;

удосконалення взаємодії з іншими структурами забезпечення національної безпеки шляхом подальшого розвитку Державного центру управління у надзвичайних ситуаціях, формування мережі відповідних центрів нижчого рівня та їх взаємодії з Головним ситуаційним центром РНБО України та іншими ситуаційними центрами складових сектору безпеки і оборони;

модернізації системи зв'язку та оповіщення цивільного захисту, а також забезпечення її надійного функціонування;

здійснення комплексу заходів щодо впровадження в державі системи екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112;

забезпечення створення та оптимального використання матеріальних резервів для запобігання надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків.

Розвиток ДСНС здійснюватиметься в межах фактичної чисельності. Чисельність ДСНС на особливий період визначатиметься згідно з Мобілізаційним планом України.

Загальну чисельність сил цивільного захисту держави передбачається оптимізувати з урахуванням розвитку формувань місцевої і добровільної пожежної охорони та добровільних (волонтерських) формувань цивільного захисту.

2.9. Служба безпеки України

Реформування Служби безпеки України спрямовуватиметься на посилення її спроможностей протидіяти сучасним зовнішнім і внутрішнім загрозам національній безпеці та здійснюватиметься у напрямі функціональної оптимізації організаційної структури Служби безпеки України, скорочення її дубльованих структур, оптимізації логістичного забезпечення, оновлення доктринальних і концептуальних підходів до організації діяльності Служби безпеки України.

Метою реформування Служби безпеки України є створення ефективної спеціальної служби, укомплектованої високопрофесійними фахівцями, забезпеченої сучасними матеріальними і технічними засобами, побудованої відповідно до стандартів і критеріїв НАТО та ЄС, яка зосереджуватиметься на завданнях:

контррозвідувального захисту державного суверенітету, конституційного ладу, територіальної цілісності, у сферах економічного, науково-технічного й оборонного потенціалу, економічної, кібернетичної та інформаційної безпеки України, життєво важливих інтересів держави, прав і свобод громадян від посягань спеціальних служб іноземних держав, окремих організацій, груп та осіб;

виявлення, запобігання, розслідування та припинення злочинів проти основ національної безпеки, миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, тероризму, інших протиправних дій, які створюють загрози державній безпеці України;

протидії корупції та організованій злочинній діяльності, яка створює безпосередні загрози державній безпеці України (у частині, віднесений до компетенції Служби безпеки України, у процесі реформування Міністерства внутрішніх справ України та інших правоохоронних органів держави);

забезпечення охорони державної таємниці, службової інформації, яка підлягає охороні відповідно до національного законодавства України;

реалізації державної політики з розроблення, виготовлення, постачання спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку, інших технічних засобів негласного отримання інформації;

інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади з питань, віднесених до компетенції Служби безпеки України.

Досягнення очікуваного результату передбачається шляхом:

удосконалення чинного законодавства, зокрема шляхом внесення змін до Законів України “Про Службу безпеки України”, “Про контррозвідувальну діяльність”, “Про боротьбу з тероризмом”;

залучення міжнародної експертної допомоги, передусім через механізми Спільної робочої групи Україна – НАТО високого рівня з питань воєнної реформи, Консультативної місії ЄС із реформування цивільного сектору безпеки України;

створення дієвого механізму демократичного цивільного контролю за діяльністю СБУ відповідно до рекомендацій ПАРЕ № 1713/2005 “Демократичний аналіз сектору безпеки в країнах-членах”, у якому буде досягнуто розумного балансу між безумовним додержанням прав людини і громадянина та потребою надійного захисту державної безпеки;

забезпечення створення та функціонування Національного центру кібербезпеки як головного елемента національної системи кібербезпеки України.

Розвиток Служби безпеки України здійснюватиметься в межах визначеної законом чисельності у кількості 27 тис. осіб, а в особливий період (крім воєнного стану) – до 31 тис.

Чисельність її на період воєнного стану визначатиметься згідно з Мобілізаційним планом України на особливий період.

2.10. Служба зовнішньої розвідки України

Передумовою розвитку Служби зовнішньої розвідки України (далі – Служба) є її реформування з метою:

пріоритетного нарощування розвідувальних можливостей, зосередження діяльності на виявленні, попередженні та нейтралізації зовнішніх загроз національним інтересам України.

Це досягатиметься шляхом:

коригування основних її завдань з урахуванням сучасної геополітичної обстановки і потреб забезпечення національної безпеки держави;

реформування організаційної структури;

удосконалення системи управління оперативно-службовою діяльністю, розвиток системи стратегічного планування, зміни критеріїв оцінювання розвідувальної діяльності, підсумовування її результатів;

удосконалення форм і методів добування розвідувальної інформації, проведення спеціальних заходів впливу та протидії, зокрема шляхом вдосконалення системи повноважень для відмежування їх за повноваженнями від правоохоронних органів;

модернізації засобів технічної розвідки, постійного оновлення відповідного обладнання;

створення умов для розробки сучасних інноваційних технологій та технічних рішень розвідувальної діяльності;

посилення інформаційно-аналітичної складової розвідувальної діяльності, удосконалення системи зворотного зв'язку зі споживачами розвідувальної інформації;

удосконалення підбору, перевірки та підготовки високопрофесійного особового складу та збереження наявного кадрового потенціалу з урахуванням принципів патріотизму, компетентності та професіоналізму особового складу;

удосконалення системи захисту відомостей щодо діяльності розвідувальних органів та розвідувальних сил і засобів щодо доступу до публічної інформації, захисту персональних даних, охорони державної таємниці тощо;

підвищення рівня розвідувального захисту національних інтересів України від зовнішніх загроз;

підвищення ефективності функціонування Служби зовнішньої розвідки України у сфері здобування розвідувальної інформації за кордоном, надання її визначеним законом споживачам, а також шляхом проведення активних заходів із підтримки державної політики;

Розвиток Служби зовнішньої розвідки України здійснюватиметься з урахуванням передового досвіду і практики діяльності спецслужб країн-членів ЄС і НАТО та відбуватиметься поетапно:

на першому етапі (до кінця 2017 року)

реформування організаційно-штатної структури Служби;

удосконалення законодавства щодо нарощування сил і засобів розвідки, зокрема шляхом суттєвого оновлення редакцій Законів України “Про розвідувальні органи України” та “Про Службу зовнішньої розвідки України”;

на другому етапі (до кінця 2020 року)

коригування окремих напрямів реформування Служби зі збереженням наявної загальної чисельності особового складу.

2.11. Управління державної охорони України

Пріоритетом розвитку Управління державної охорони України у секторі безпеки і оборони визначаються:

удосконалення державної охорони щодо органів державної влади України;

забезпечення безпеки посадових осіб, визначених Законом, за місцем їх перебування як на території України, так і за її межами;

забезпечення безпеки членів сімей посадових осіб, визначених Законом, які проживають разом з ними або супроводжують їх;

запобігання протиправним посяганням на посадових осіб і членів їх сімей та об'єкти, щодо яких здійснюється державна охорона, їх виявлення та припинення;

охорона визначених законом об'єктів;
забезпечення безпечної експлуатації транспортних засобів,
призначених для визначених Законом посадових осіб;

участь у заходах, спрямованих на боротьбу з тероризмом.

Управління державної охорони України розвиватиметься в межах затвердженої законом чисельності.

2.12. Основними критеріями для зміни чисельності усіх складових сектора безпеки і оборони будуть зміни безпекового середовища та реальні економічні і фінансові можливості держави.

Такі зміни здійснюватимуться лише з метою нарощування необхідних можливостей складових сектору безпеки і оборони та для покращення їх якісних показників.

2.13. Перспективна модель сектору безпеки і оборони формуватиметься шляхом послідовного нарощування можливостей військ (сил) до виконання завдань за призначенням та формування на цій основі боєздатних, мобільних, якісно підготовлених, всебічно забезпечених Сил безпеки і оборони, здатних захистити національні інтереси України та брати активну участь у міжнародних заходах із підтримки миру і безпеки.

3. Розвиток підсистем сектору безпеки і оборони

1. Розвиток системи управління, взаємодії та контролю

1) Пріоритетом у цьому напрямку є посилення єдиного стратегічного управління сектором безпеки і оборони з боку Президента України для підвищення ефективності прийняття та реалізації рішень у сфері забезпечення національної безпеки і оборони, налагодження більш тісної взаємодії та взаємозв'язку між складовими сектора безпеки і оборони.

Президент України як Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України та Голова Ради національної безпеки і оборони України відповідно до повноважень, визначених Конституцією України, здійснює загальне керівництво сектором безпеки і оборони, організовує взаємодію його складових:

у мирний час та у кризових ситуаціях через Раду національної безпеки і оборони України;

в умовах воєнного та надзвичайного стану через відповідний орган управління (ставку Верховного Головнокомандувача).

Контроль діяльності складових сектору безпеки і оборони України Президент України здійснює через Раду національної безпеки і оборони України та через контрольні підрозділи відповідних центральних органів виконавчої влади.

Рада національної безпеки і оборони України здійснює координацію і контроль діяльності складових сектору безпеки і оборони України через своїх членів та Апарат, а також через Воєнний кабінет та інші робочі органи.

2) Для вдосконалення державного управління сектором безпеки і оборони, своєчасного виявлення загроз національній безпеці України передбачається:

створити Об'єднаний оперативний штаб як орган управління міжвидовими та міжвідомчими угрупованнями військ (сил);

удосконалити Єдину автоматизовану систему управління Збройними Силами України для роботи в рамках єдиної системи управління сектору безпеки і оборони;

удосконалити інструментарій стратегічного управління у сфері забезпечення національної безпеки шляхом створення при керівних органах складових сектору безпеки і оборони мережі ситуаційних центрів, які взаємодіятимуть між собою та з Головним ситуаційним центром РНБО України;

впровадити в повному обсязі заходи із захисту інформаційних, телекомукаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем і мереж об'єктів критичної інфраструктури України від кіберзагроз та посилити координацію діяльності складових сектору безпеки і оборони щодо забезпечення кібербезпеки.

Мережа ситуаційних центрів сектору безпеки і оборони буде як єдиний організаційно-технічний комплекс, оснащений цільовим апаратно-програмним забезпеченням та унікальним інформаційно-комунікаційним обладнанням, що дозволить підвищити якість інформаційно-аналітичного забезпечення та мінімізувати строки для прийняття важливих управлінських рішень.

У подальшому передбачається:

доповнити зазначену мережу пересувними комунікаційними комплексами, які дозволятимуть отримувати та транслювати оперативну інформацію безпосередньо з місця подій;

запровадити систему безперервного забезпечення сектору безпеки та оборони, наукових установ і виробничих підприємств оборонного сектору економіки інформацією щодо світових досягнень у сфері науки, техніки і технологій, розвитку озброєння, військової та спеціальної техніки.

2. Кадрове забезпечення

Кадрове забезпечення сектору безпеки і оборони включатиме:

укомплектованість складових сектору безпеки і оборони підготовленими кадрами;

поступовий перехід складових Сил безпеки і оборони від комплектування військ (сил) військовослужбовцями за змішаним принципом (призов і за контрактом) до комплектування виключно за контрактом;

формування сил територіальної оборони і організації військової служби в резерві;

покращення підготовки (перепідготовки та підвищення кваліфікації) військових фахівців та працівників правоохоронних органів за європейськими та євроатлантичними стандартами;

забезпечення військовослужбовців і працівників правоохоронних органів та членів їх сімей житлом, у першу чергу службовим;

удосконалення системи підбору, розстановки, професійної підготовки і виховання особового складу, оптимізації відомчих навчальних закладів;

посилення вимог до кандидатів на посади військовослужбовців, працівників правоохоронних органів і спецслужб на основі впровадження нових критеріїв їх відбору;

уточнення системи атестації та проведення на її основі переатестації військовослужбовців, працівників правоохоронних органів і спецслужб;

удосконалення мобілізаційної підготовки з урахування особливостей збройної агресії;

забезпечення соціальних гарантій військовослужбовців та працівників правоохоронних органів а також дотримання їх прав і свобод;

створення системи державного замовлення щодо безперервної підготовки робітничих, технічних та інженерних кадрів для задоволення потреб оборонно-промислового комплексу.

На першому етапі (до кінця 2017 року) передбачається:

упровадити сучасні підходи щодо підвищення ефективності кадрової роботи у військах (силах);

оптимізувати чисельність та співвідношення усіх категорій військовослужбовців, подолати тенденцію недостатньої укомплектованості посад офіцерського складу тактичного рівня;

сформувати достатній за кількістю і рівнем підготовки резерв молодших офіцерів, зокрема для сил резерву;

поступово сформувати професійний сержантський склад, здатний забезпечити виконання завдань щодо зміцнення військової дисципліни та викорінення негативних явищ у військових колективах;

створити належні умови для поступового нарощування показників укомплектованості військ (сил) військовослужбовцями військової служби за контрактом та служби у правоохоронних органах, забезпечити належну якість та оперативність комплектування складових сил безпеки і оборони у особливий період;

підвищити якість добору громадян для проходження військової служби за контрактом та працівників правоохоронних органів;

упровадити ефективну систему управління кар'єрою військовослужбовців та працівників правоохоронних органів;

переглянути терміни проходження строкової військової служби та призовний вік громадян, запровадити обов'язкове проходження військової служби для офіцерів запасу, які пройшли навчання на кафедрах військової підготовки у вищих навчальних закладах;

забезпечити подальший розвиток служби у військовому резерві;

створити необхідні умови для військово-патріотичного виховання молоді.

На другому етапі (до кінця 2020 року) передбачається:

удосконалити систему кадрового менеджменту відповідно до вимог часу;

завершити виконання заходів щодо створення професійного сержантського та молодшого начальницького складу, здатного здійснювати виховання та навчання особового складу.

3. Матеріально-технічне забезпечення

Система матеріально-технічного забезпечення складових сектору безпеки і оборони в мирний час та особливий період становитиме поєднання систем технічного і тилового забезпечення та створення на цій основі єдиної системи матеріально-технічного забезпечення Збройних Сил України й інших складових сектору безпеки і оборони шляхом уніфікації номенклатури та норм їх забезпечення (за винятком спеціальної номенклатури), забезпечення їх з об'єднаних центрів забезпечення як багатофункціональних органів забезпечення військ (сил) матеріально-технічними засобами за територіальним принципом незалежно від їх підпорядкованості, а також з баз та складів.

Основу системи матеріально-технічного забезпечення становитимуть об'єднані центри забезпечення як багатофункціональні органи забезпечення військ (сил) матеріально-технічними засобами за територіальним принципом незалежно від їх підпорядкованості.

Пріоритетними напрямками матеріально-технічного забезпечення визначатимуться:

формування та підтримання у належному стані державного матеріального резерву, удосконалення системи створення та збереження мобілізаційних запасів, системи розвитку і утримання виробничих потужностей мобілізаційного призначення, мобілізаційного розгортання промисловості для виробництва продукції військового призначення;

розроблення та впровадження сучасних засобів забезпечення інформаційної безпеки та виготовлення інформаційної продукції в інтересах Збройних Сил України, інших складових сектору безпеки і оборони;

запровадження централізованої систем логістичного забезпечення військових формувань та правоохоронних органів; державних закупівель для складових сектору безпеки і оборони;

розроблення та впровадження уніфікованих вимог до товарів військового призначення;

створення та оснащення особового складу сучасним комплектом бойового спорядження, яке складатиметься з польового обмундирування на рівні кращих світових зразків, засобами індивідуального захисту, прилади нічного бачення, засобами навігації та зв'язку (з необхідним рівнем завадостійкості та захищеності) тощо;

створення уніфікованого ряду сучасних засобів спеціального зв'язку та захисту інформації, у тому числі й призначених для використання в польових умовах, оснащення такими засобами складових сектору оборони і безпеки;

формування та технічне оснащення центрів захисту інформації та кібербезпеки складових сектору безпеки і оборони відповідно до досвіду провідних армій світу, удосконалення системи захисту інформації та кібербезпеки у інформаційно-телекомунікаційних системах та системи дій (операцій) у кіберпросторі;

удосконалення координації діяльності щодо забезпечення функціонування національних і регіональних центрів у сфері кіберзахисту та управління телекомунікаціями, налагодження взаємодії з провайдерами та операторами сфери телекомунікацій;

забезпечення підрозділів малогабаритними і малопомітними польовими модулями для розміщення особового складу в районах виконання завдань;

створення законспірованих закладок озброєння, боєприпасів, матеріально-технічних засобів, запасів води, продовольчих продуктів, пально-мастильних матеріалів та інших ресурсів для організації партизанського руху (руху опору) на випадок окупації території (частини території) України.

В основу матеріально-технічного забезпечення покладатиметься:

на першому етапі (до кінця 2017 року)

створення єдиної системи матеріально-технічного забезпечення військ (сил) зі складу сил оборони;

максимально можливе залучення цивільних структур до забезпечення військ (сил) у мирний час та підтримання спроможностей до автономного забезпечення військових частин у воєнний час;

приведення обсягів непорушних запасів матеріальних засобів у відповідність до потреб з урахуванням досвіду бойових дій на Сході України;

на другому етапі (до кінця 2020 року)

створення єдиного реєстру озброєння, військової техніки та майна, автоматизація процесів обліку, закупівель і постачання матеріально-технічних засобів;

доведення оперативних запасів до встановлених норм.

передача надлишкового, непридатного для дальшого використання військового майна військових частин для утилізації в установленому Кабінетом Міністрів України порядку;

проведення необхідних досліджень щодо поєднання систем технічного і тилового забезпечення та створення на цій основі єдиної системи матеріально-технічного забезпечення Збройних Сил України й інших складових сектору безпеки і оборони шляхом уніфікації номенклатур та норм їх забезпечення (за винятком спеціальної номенклатури) та забезпечення їх за територіальним принципом;

укомплектування складових сектору безпеки і оборони новітнім та модернізованим озброєнням, військовою і спеціальною технікою та засобами;

розроблення та впровадження сучасних засобів зв'язку та захисту інформації, виготовлення інформаційної продукції для складових сектору безпеки і оборони.

4. Медичне забезпечення

Пріоритетом розвитку системи медичного забезпечення визначаються:

розвиток польової медицини, оснащення складових сектору безпеки і оборони захищеними сучасними засобами евакуації з поля бою, а також створення змішаних авіаційних підрозділів для евакуації поранених;

створення достатніх потужностей для психологічної підтримки військовослужбовців в районах ведення бойових дій, своєчасної психологічної допомоги постраждалим;

створення системи підготовки та перепідготовки військово-медичних кадрів у загальній системі військово-медичної освіти;

нарощування можливостей щодо надання медичної допомоги особам, що постраждали внаслідок бойових дій, їх реабілітації, зокрема психологічного і санаторно-курортного лікування;

утворення Військово-цивільного координаційного штабу медичного захисту для координації дій і медичного захисту військовослужбовців та населення в районі проведення антитерористичної операції та в місцевостях, де введений воєнний стан;

спільного використання Міністерством оборони України разом із Міністерством охорони здоров'я України реабілітаційних центрів для учасників антитерористичної операції;

на першому етапі (до кінця 2017 року)

удосконалення системи управління військово-медичною службою, її функціональної та організаційної структури;

оптимізація кількості і розташування військово-медичних закладів;

удосконалення реабілітаційної бази закладів охорони здоров'я;

узагальнення досвіду медичного забезпечення в різних умовах бойової діяльності військ;

виконання прикладних наукових робіт із використанням досвіду виконання завдань з медичного забезпечення військ (сил) в зоні бойових дій;

створення психіатричної служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях для надання на сучасному рівні психіатричної допомоги військовослужбовцям та учасникам бойових дій;

удосконалення системи медичної евакуації поранених (хворих), зокрема із залученням засобів аеромедичної евакуації (літаків, вертольотів);

створення на базах медичних клінічних центрів філій з підготовки та перепідготовки медичного персоналу;

підготовки середнього та молодшого медичного персоналу для структур сектору безпеки і оборони, підготовки їх у військово-медичних та інших навчальних закладах за відповідною військово-медичною спеціальністю;

поглиблення міжнародного співробітництва і співпраці з громадськими та волонтерськими організаціями;

на другому етапі (до кінця 2020 року)

впровадження новітніх медичних технологій і стандартів медичного забезпечення;

удосконалення амбулаторного та стаціонарного лікування за державними стандартами;

запровадження ресурсощадних механізмів у медичних закладах.

5. Гуманітарний та соціальний розвиток

Розвиток гуманітарно-соціального забезпечення здійснюватиметься шляхом:

посилення гуманітарної складової у секторі безпеки і оборони;

забезпечення належного морально-психологічного стану його особового складу;

формування позитивного іміджу складових сектору безпеки і оборони, всебічної підтримки їх суспільством;

розробки та затвердження механізмів реалізації соціальних гарантій, пільг та компенсацій військовослужбовцям та працівникам правоохоронних органів, членам їхніх сімей та особам, звільненим з військової служби;

підвищення престижу військової служби та соціального статусу військовослужбовців та працівників правоохоронних органів у суспільстві шляхом проведення виваженої інформаційної політики, вдосконалення системи взаємодії з інститутами громадянського суспільства;

удосконалення форм і методів військово-патріотичної, культурно-виховної та просвітницької роботи серед військовослужбовців та працівників правоохоронних органів, протидії деструктивному інформаційному впливу,

створення сприятливих умов для виконання військовослужбовцями конституційного обов'язку щодо захисту та відновлення територіальної цілісності України;

впровадження механізмів стимулювання, правового і соціального захисту працівників підприємств обороно-промислового комплексу та поширення їх на наукових працівників, які працюють на підприємствах оборонного сектору економіки.

На першому етапі (до кінця 2017 року) передбачається:

вдосконалення механізмів надання гарантій соціального захисту особового складу;

розроблення механізмів взаємодії з іншими підрозділами сил оборони, що відповідають за протидію негативним інформаційно-психологічним впливам;

визначення нормативно-правових засад взаємодії органів соціальної та гуманітарної політики та органів по роботі з особовим складом з церквами та релігійними організаціями, забезпечення захисту права особового складу на свободу совісті та віросповідання;

запровадження інституту безоплатної правової допомоги;

розроблення та запровадження Стратегії реалізації соціальної політики на довгострокову перспективу;

збільшення обсягів забезпечення житлом військовослужбовців, працівників правоохоронних органів та членів їх сімей.

На другому етапі (до кінця 2020 року)

удосконалення механізму контролю за станом соціальної сфери складових сил безпеки і оборони з боку державних і громадських інститутів, досягнення необхідного рівня соціальної захищеності військовослужбовців;

удосконалення законодавства щодо надання переваги особам, звільненим з військової служби, під час прийняття на роботу;

запровадження інституту уповноваженого з прав військовослужбовців при Верховній Раді України (парламентського комісара), для представництва та захисту інтересів військовослужбовців і членів їх сімей та осіб, звільнених із військової служби;

створення єдиної системи розквартирування військ (сил) та квартирно-експлуатаційного забезпечення військовослужбовців;

забезпечення військовослужбовців, які перебувають на військовій службі, службовим житлом;

запровадження прозорого механізму розподілу житла, уточнення єдиної черги осіб, які потребують поліпшення житлових умов, і щоквартальне оновлення відповідної інформації на офіційних сайтах органів державної влади;

придбання (закупівля) та будівництво житла для військовослужбовців на землях оборони (шляхом реконструкції вивільнених військових будівель), зокрема службового;

залучення коштів військовослужбовців та працівників правоохоронних органів (за їх бажанням) на будівництво (придбання) житла в розмірі 70 відсотків його вартості;

надання земельних ділянок під індивідуальне будівництво.

6. Розвиток інфраструктури

Здійснюватиметься шляхом:

відновлення дійсної військової інфраструктури (системи забезпечення життєдіяльності військ (сил) та військових містечок, у яких розміщувалися військові частини);

розгортання автономних військових баз із відповідною інфраструктурою для розташування військових частин, що формуються на нових місцях дислокації, зокрема з метою забезпечення постійної військової присутності на Сході держави;

розгортання національної системи кібербезпеки та забезпечення функціонування відомчих центрів кібербезпеки сектору безпеки і оборони;

оптимізації аеродромної мережі і приведення її відповідно до експлуатаційних вимог за умов експлуатації наявних та перспективних зразків літаків, вимог щодо розосередження літаків для забезпечення живучості авіації та спроможності Повітряних Сил Збройних Сил України виконувати завдання за призначенням, вимог щодо безпеки польотів;

облаштування місць для спільного базування кораблів Військово-Морських Сил і Морської охорони Державної прикордонної служби згідно з експлуатаційними вимогами до нових зразків кораблів (катерів) флоту та Морської охорони та з експлуатаційними вимогами до нових зразків кораблів (катерів);

підвищення ефективності використання військових полігонів в інтересах Сил безпеки і оборони за єдиним графіком та залежно від місць постійної дислокації;

забезпечення розосередження та укриття у захищених сховищах усього запасу ракет і боєприпасів Збройних Сил України та інших військових формувань, розвитку системи забезпечення живучості та вибухопожежної безпеки арсеналів, баз та складів;

спільного використання навчальної та іншої інфраструктури Міністерства оборони України з іншими складовими Сил безпеки і оборони відповідно до встановлених нормативно-правових актів та нормативних документів Міністерства оборони України.

7. Роль та місце суспільства в питаннях розвитку сектору безпеки і оборони України

Пріоритетом у цьому напрямку є необхідність врахування на етапі планування розвитку складових сектору безпеки і оборони та в ході реалізації відповідних планів факторів, що впливають на стан і тенденції розвитку суспільства, максимальне використання духовного та інтелектуального потенціалу суспільства і його людських ресурсів для забезпечення безпеки і оборони держави:

1) створення правових, організаційних і фінансово-матеріальних умов для залучення громадських організацій та громадян до процесу формування і реалізації державної політики з питань безпеки і оборони, зокрема, шляхом:

консультацій із громадськістю, громадських слухань та інших форм, активізації діяльності громадських рад при міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади;

матеріальної підтримки та заохочення проведення громадськими організаціями та громадянами досліджень з питань безпеки і оборони України з урахуванням чинного законодавства;

проведення громадської експертизи проєктів законів, урядових рішень, концепцій, стратегій та державних програм з питань безпеки і оборони;

2) створення умов для ефективного громадського контролю за діяльністю складових сектора безпеки і оборони України шляхом:

розширення формату та механізмів інформування громадськості про їх діяльність та виконання покладених на них завдань;

посилення відповідальності керівників відповідних складових сектора безпеки і оборони за своєчасне реагування на звернення громадських організацій та громадян, повідомлення засобів масової інформації про неналежне виконання ними своїх завдань та про факти порушень прав військовослужбовців, працівників правоохоронних органів та членів їхніх сімей;

3) сприяння участі громадських організацій у підвищенні готовності складових сектора безпеки і оборони до виконання визначених їм завдань шляхом:

оптимального використання інтелектуального потенціалу нації, людського фактора держави їх мобілізацію для протидії внутрішнім і зовнішнім загрозам;

консолідації різних громадських ініціатив та рухів у підтримці глобальної стратегії з протидії тероризму, створення багатофункціональної системи антитерористичних дій і мінімізації терористичних загроз;

створення системи суспільної (неурядової) протидії тероризму, яка доповнюватиме державну систему;

створення умов для залучення громадських організацій до військово-патріотичного виховання молоді, підготовки громадян до захисту Батьківщини;

формування у громадян активної позиції несприйняття і протидії тероризму в будь-яких його проявах;

удосконалення законодавчого забезпечення з питань розвитку волонтерського руху в Україні, підвищення якості надання волонтерської допомоги;

формування постійних громадських органів у складових сектора безпеки і оборони та впровадження безпосередньої їх участі в опрацюванні та обговоренні проектів документів, що визначають суспільно значущі напрями розвитку цих складових, зокрема у питаннях покращення їх професіоналізації, соціального, медичного та матеріально-технічного забезпечення, раціонального використання державних ресурсів тощо.

8. Планування розвитку сектору безпеки і оборони

Планування розвитку сектору безпеки і оборони спрямовуватиметься на досягнення необхідних можливостей (спроможностей) складових сектору безпеки і оборони України з урахуванням прогнозу викликів та загроз національній безпеці України і здійснюватиметься шляхом:

інтеграції системи планування сектору безпеки і оборони до системи державного прогнозування та стратегічного планування;

гармонізації планування сектору безпеки і оборони та бюджетного планування з урахуванням соціально-економічного розвитку держави;

утворення інтегрованої системи управління ризиками в ході реалізації державної політики щодо реформування і розвитку складових сектору безпеки і оборони України;

ефективного науково-технічного супроводження програмних документів щодо реформування і розвитку складових сектору безпеки і оборони України, озброєння та військової техніки, державних цільових оборонних програм і державних оборонних замовлень, спрямованих на реалізацію цих програм;

подальшого впровадження в систему планування сектору безпеки і оборони інтегрованої системи управління ризиками.

узгодження концепції (програми) реформування та розвитку цих складових;

запровадження єдиного підходу до розроблення державних цільових програм розвитку оборонно-промислового комплексу держави,

підвищення координації діяльності державних органів – суб'єктів державного оборонного замовлення (замовників) для ефективного використання коштів державного бюджету, матеріальних ресурсів, наукових і виробничих потужностей держави, які задіюються у разі створення нових систем озброєння і військової техніки.

9. Економічне забезпечення

Економічне забезпечення сектору безпеки і оборони України здійснюватиметься шляхом формування та реалізації принципово нової воєнно-економічної, воєнно-промислової і військово-технічної політики, спрямованих на задоволення критично важливих потреб Збройних Сил України, інших військових формувань та правоохоронних органів у наукових, матеріально-технічних, фінансових та інших ресурсах у разі раціонального використання оборонних витрат держави.

Основними напрямками економічного забезпечення сектору безпеки і оборони вважати:

визначення на державному рівні довгострокових потреб сектору безпеки і оборони в озброєнні, військовій та спеціальній техніці, іншої продукції військового призначення у мирний час та особливий період із зазначенням її номенклатури та обсягів із розбивкою за роками;

створення сприятливих умов для ефективного функціонування і розвитку наукових та науково-виробничих установ, підприємств та організацій, які забезпечують реалізацію воєнно-економічної, воєнно-промислової і військово-технічної політики та визначають науково-технічну і виробниче-технологічну стабільність оборонного сектору економіки;

забезпечення розвитку науково-технічної, технологічної і виробничої бази оборонного сектору економіки, створення, виробництва та модернізації озброєння військової і спеціальної техніки, зменшення залежності України від імпорту продукції військового призначення та подвійного використання, спрямування необхідних фінансових, матеріально-технічних та інтелектуальних ресурсів на вирішення основних завдань у пріоритетних напрямках розвитку оборонно-промислового комплексу;

запобігання військово-технічного і технологічного відставання України у розвитку основних видів озброєння, військової та спеціальної техніки;

забезпечення своєчасного і якісного ремонту наявного озброєння, військової та спеціальної техніки, утримання її у боєздатному стані;

створення системи державного замовлення щодо безперервної підготовки робітничих, технічних та інженерних кадрів для задоволення потреб оборонно-промислового комплексу;

удосконалення системи координації діяльності органів виконавчої влади і управління, що здійснюють реалізацію державної політики у сфері безпеки, оборони та розвитку оборонного сектору економіки, шляхом створення при Президентові України Державної комісії з питань оборонно-промислового комплексу;

забезпечення потреб Збройних Сил України, інших військових формувань та правоохоронних органів продукцією військового призначення відповідно до характеру і масштабів загроз державі, цілей, пріоритетів та завдань воєнної політики (потреб сектору безпеки і оборони);

удосконалення засад державної політики у сфері військово-технічного співробітництва з іноземними державами, підвищення ефективності міжнародного науково-технічного співробітництва, насамперед з країнами ЄС та НАТО;

розроблення, освоєння і впровадження нових технологій;

забезпечення у рамках реалізації Державної програми реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу формування організаційно і функціонально збалансованої структури оборонного сектору економіки, поглибленої інтеграції науки та виробництва, проведення раціональної реорганізації і диверсифікації, технічного переозброєння, збереження та розвитку базових і критичних технологій, створення, розширення номенклатури та обсягів випуску конкурентоспроможної продукції військового і цивільного призначення та подвійного використання для задоволення першочергових потреб сектору безпеки і оборони, економіки країни та поставки на експорт.

Забезпечення складових сил безпеки і оборони озброєнням, військовою та спеціальною технікою, ракетами, боєприпасами, спеціальними, матеріально-технічними, медичними та іншими засобами здійснюватиметься відповідно до державних програм їх розвитку.

Основним механізмом економічного забезпечення сектору безпеки і оборони є реалізація Державної програми реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу на період до 2020 року та інших програм і планів розвитку оборонного сектору економіки.

10. Правове забезпечення

Одним із основних напрямів правового забезпечення розвитку сектору безпеки і оборони є унормування його діяльності та адаптація базових законодавчих й інших нормативно-правових актів, а також концептуальних і програмних документів до сучасних реалій та вимог, зокрема:

прийняття нової редакції Закону України “Про основи національної безпеки України”;

розроблення та прийняття Закону України “Про сектор безпеки і оборони” та інших на його основі концептуальних законодавчих та нормативно-правових актів, що сприятиме формуванню і реалізації оновленої воєнної політики як на мирний час, так на кризовий і особливий періоди, підвищенню рівня гарантування воєнної безпеки і оборони в сучасних безпекових умовах, готовності складових сектора безпеки і оборони, економіки та суспільства до відбиття збройної агресії проти України;

внесення змін до законів України “Про Службу безпеки України”, “Про контррозвідувальну діяльність”, “Про боротьбу з тероризмом”, “Про розвідувальні органи України” та інших;

розроблення стратегій логістичного забезпечення та протидії в комунікативному середовищі;

розроблення Стратегії розвитку оборонно-промислового комплексу України, взаємопов'язаної з цілями, завданнями та пріоритетами державної політики у сфері національної безпеки і оборони, воєнно-економічного, соціально-економічного та науково-технічного розвитку країни;

законодавче визначення механізмів узгодження висвітлення інформації з питань національної безпеки і оборони держави в засобах масової інформації;

розроблення і впровадження нормативно-правових актів щодо відродження стратегічної ролі оборонно-промислового комплексу, забезпечення його реформування, сталого та ефективного розвитку;

Це дозволить:

визначити єдине законодавче поняття сектору безпеки та оборони України, перелік органів і посадових осіб та інших складових, що мають залучатися до його складу, а також тих, що забезпечуватимуть його діяльність;

визначати основи державної політики, спрямовані на гарантування безпеки держави, суспільства та громадянина від зовнішніх і внутрішніх загроз всіма складовими структурними підрозділами сектору безпеки та оборони України;

визначати правові засади безпеки і оборони держави, а також повноваження органів державної влади, основні завдання та функції Збройних Сил й інших військових формувань і органів державної влади, органів місцевого самоврядування, обов'язки підприємств, установ, організацій, їх посадових осіб, а також обов'язки і права громадян у сфері оборони;

передбачати вичерпний перелік обмеження прав і свобод людини та громадянина, зазначених у Конституції України, у зв'язку з функціонуванням складових сектору безпеки і оборони України;

визначати правові засади організації та здійснення демократичного цивільного контролю над складовими сектору безпеки і оборони.

Удосконалення нормативно-правової бази у сфері безпеки і оборони сприятиме формуванню і реалізації оновленої оборонної політики як у мирний час, так у кризовий і особливий періоди, підвищенню рівня забезпечення безпеки і оборони держави в сучасних безпекових умовах, готовності складових сектору безпеки і оборони, економіки та суспільства до відбиття збройної агресії проти України.

11. Фінансове забезпечення

Фінансування потреб розвитку складових сектору безпеки і оборони передбачається здійснювати за рахунок бюджетних коштів в обсягах, розмір яких визначатиметься щорічно у Законі України "Про Державний бюджет України", та інших незаборонених законодавством джерел.

Орієнтовний рівень витрат на оборону та правоохоронну діяльність становить до 5 відсотків валового внутрішнього продукту щороку, зокрема

видатки на оборону – не менше 3 відсотків валового внутрішнього продукту щороку.

Загальний прогнозний обсяг видатків на оборону та правоохоронну діяльність становитиме:

- на 2016 рік – до 104,4 млрд грн
- на 2017 рік – до 117,9 млрд грн
- на 2018 рік – до 131,3 млрд грн
- на 2019 рік – до 144,8 млрд грн
- на 2020 рік – до 159,7 млрд грн

Загальний прогнозний обсяг видатків на розвиток оборонного сектору економіки становитиме:

- на 2016 рік – до 20,8 млрд грн
- на 2017 рік – до 23,6 млрд грн
- на 2018 рік – до 26,2 млрд грн
- на 2019 рік – до 28,9 млрд грн
- на 2020 рік – до 31,9 млрд грн

4. Очікувані результати

Реалізація Концепції дасть можливість забезпечити приведення складових сектора безпеки і оборони України до сучасних вимог і європейських стандартів, об'єднати їх в єдину функціональну структуру, що надасть можливість ефективно, динамічно та гнучко реагувати на широкий спектр зовнішніх і внутрішніх воєнних загроз, забезпечити вчасно їх готовність до відбиття збройної агресії проти України.

Реалізація передбачених Концепцією засад розвитку сектору безпеки і оборони дасть можливість розвинути боєздатні, мобільні, якісно підготовлені, всебічно забезпечені, професійні Сили безпеки і оборони, здатні комплексно та адекватно реагувати на загрози національній безпеці України, ефективно стримувати та гарантовано ліквідувати (локалізувати, нейтралізувати) збройні конфлікти і кризові ситуації надзвичайного та воєнного характеру, відбивати збройну агресію проти України.

IV. ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

Концепція розвитку сектору безпеки і оборони покликана інтегрувати зусилля усіх його складових і забезпечити адекватне і гнучке їх реагування на сучасні загрози і кризові ситуації, раціонально використовуючи можливості і ресурси держави, що є пріоритетом державної політики національної безпеки і оборони України.

Концепція є основою для розроблення програмних документів щодо розвитку складових сектору безпеки і оборони України.

Глава Адміністрації
Президента України

Б.ЛОЖКІН

Додаток
до пункту 2 розділу II

РОЗПОДІЛ
відповідальності складових сектору безпеки і оборони України
за організацію планування та реагування на кризові ситуації

1	Перелік кризових ситуацій для планування реагування та застосування сил і засобів	Найменування складових сектору безпеки і оборони та інших структур України													
		ЗСУ	СБУ	НГУ	ДСНС	ДССТ	ДПСУ	СЗР	ДССЗЗІ	УДО	МВС	МЗС	ГУР МОУ	ОЗК	ОПК
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1. Оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності															
1	Воєнний конфлікт (локальна, регіональна війна)	ГВ	БУ	БУ	БУ ¹	ДР	БУ	ДР	ДР	ДР	БУ ¹	Зб	БУ	БУ	Зб
1.1	Повномасштабне застосування іншою державою воєнної сили проти України, проведення сухопутних, повітряно-космічних, морських операцій з рішучими воєнно-політичними цілями	ГВ	БУ	БУ	БУ	БУ	ДР	ДР	ДР	ДР	БУ	ДР	БУ	БУ	Зб
1.2	Застосування іншою державою проти України окремих військових підрозділів та/або частин, вогневих ударів, сукупно із застосуванням невоєнних засобів, а також з узгодженими діями непередбачених законом воєнізованих та/або збройних формувань, приватних військових компаній, для досягнення рішучих воєнно-політичних цілей, окупація України або її окремих територій, примушення воєнно-політичного керівництва України до певних воєнно-політичних рішень, встановлення прямого або опосередкованого контролю над Україною тощо)	ГВ	БУ	БУ	БУ	БУ	ДР	ДР	ДР	ДР	БУ	ДР	БУ	БУ	Зб
1.3	Проведення іншою державою або групою держав спеціальних операцій проти України (запровадження блокади портів, узбережжя або повітряного простору, порушення комунікацій України)	ГВ	БУ	БУ	ДР	ДР	БУ	ДР	ДР	ДР	БУ	Зб	БУ	БУ	Зб
2	Збройний конфлікт на державному кордоні міжнародного характеру	ГВ	БУ	БУ	ДР	БУ	БУ	ДР	ДР	-	БУ	ДР	БУ	ДР	Зб
2.1	Навмисне застосування зброї територією України, а також перехід підрозділів збройних сил, інших регулярних і нерегулярних формувань іншої держави, або без державної приналежності на територію України без її дозволу	ГВ	БУ	БУ	ДР	БУ	БУ	ДР	ДР	-	БУ	Зб	БУ	БУ	Зб

	Перелік кризових ситуацій для планування реагування та застосування сил і засобів	Найменування складових сектору безпеки і оборони та інших структур України													
		ЗСУ	СБУ	НГУ	ДСНС	ДССТ	ДПСУ	СЗР	ДССЗЗІ	УДО	МВС	МЗС	ГУР МОУ	ОЗК	ОПК
2.2	Виникнення прикордонних (включаючи суходіл, повітряний, морський простір) збройних сутичок, що зумовлені ескалацією економічних, політичних, соціальних, етнічних або релігійних протиріч у відносинах між країнами	ГВ	БУ	БУ	ДР	БУ	БУ	ДР	ДР	-	БУ	ЗБ	БУ	БУ	ЗБ
3	Збройні та інші провокації на державному кордоні	ДР	БУ	БУ	-	ДР	ГВ ²	ДР	ДР	-	БУ	ДР	ЗБ	БУ	ЗБ
3.1	Збройні провокації, що здійснюються без перетинання державного кордону у вигляді обстрілів прикордонних нарядів, кораблів (катерів) Морської охорони, пунктів дислокації підрозділів охорони державного кордону (Морської охорони), пунктів пропуску через державний кордон, інших об'єктів та цивільних осіб	БУ	БУ	БУ	-	ДР	ГВ	ДР	ДР	-	БУ	ДР	ДР	БУ	ЗБ
3.2	Збройні провокації, що здійснюються з незаконним перетинанням державного кордону шляхом збройних нападів на прикордонні наряди та підрозділи охорони державного кордону (Морської охорони), спроб захоплення пунктів пропуску через державний кордон, інших об'єктів, що знаходяться у прикордонній смузі та контрольованих прикордонних районах	БУ	БУ	БУ	-	ДР	ГВ	ДР	ДР	-	БУ	ДР	ДР	БУ	ЗБ
3.3	Збройні провокації, що здійснюються з незаконним перетинанням державного кордону незначних за кількістю озброєних осіб груп з боку суміжної держави на територію України навмисно для загострення міжнародної обстановки, як привід для розв'язування збройного конфлікту на державному кордоні міжнародного характеру чи збройної агресії	БУ	БУ	БУ	-	ДР	ГВ	ДР	ДР	-	БУ	ДР	ДР	БУ	ЗБ
3.4	Порушення порядку мирного проходу через територіальне море України або встановлених правил плавання і перебування в територіальному морі (внутрішніх водах) іноземних невійськових суден і військових кораблів (суден забезпечення).	БУ	ДР	БУ	-	-	ГВ	ДР	ДР	-	БУ	ДР	-	ДР	ЗБ
3.5	Не збройні провокації, що здійснюються без незаконного перетинання особами державного кордону у вигляді звинувачувальних заяв, вигуків, погроз прикордонникам і громадянам України, переміщення інформаційних друкованих матеріалів, звернень (деструктивного характеру), проведення антиукраїнських мітингів і демонстрацій на державному кордоні або поблизу нього, блокування під'їзних шляхів на території суміжної держави до пунктів	ДР	БУ	БУ	-	ДР	ГВ	ДР	ДР	-	БУ	ДР	-	БУ	ЗБ

	Перелік кризових ситуацій для планування реагування та застосування сил і засобів	Найменування складових сектору безпеки і оборони та інших структур України													
		ЗСУ	СБУ	НГУ	ДСНС	ДССТ	ДПСУ	СЗР	ДССЗЗІ	УДО	МВС	МЗС	ГУР МОУ	ОЗК	ОПК
	пропуску через державний кордон														
3.6	Проведення підрозділами (частинами) збройних сил та інших озброєних формувань суміжної держави навчань (маневрів, зосередження) поблизу державного кордону, що мають явно виражену загрозливу спрямованість	БУ	БУ	БУ	-	ДР	ГВ	БУ	ДР	-	БУ	ДР	БУ	ДР	ЗБ
3.7	Незбройні провокації, що здійснюються з незаконним перетинанням державного кордону групами осіб з метою захоплення окремих ділянок території України на державному кордоні	БУ	БУ	БУ	-	ДР	ГВ	ДР	ДР	-	БУ	ДР	ДР	БУ	ЗБ
3.8	Незбройні провокації, що здійснюються з незаконним перетинанням державного кордону шляхом спроб переміщення чи руйнування прикордонних знаків та інших об'єктів прикордонної інфраструктури, захоплення представників державних органів України та цивільних осіб, майна, худоби, відведення їх на суміжну територію	БУ	БУ	БУ	-	ДР	ГВ	ДР	ДР	-	БУ	ДР	ДР	БУ	ЗБ
4	Загострення обстановки на державному кордоні України	БУ	БУ	БУ	ДР	ДР	ГВ	ДР	ДР	-	БУ	ДР	ДР	БУ	ЗБ
4.1	Спроба перетинання державного кордону диверсійно-розвідувальною групою іншої держави	БУ	БУ	БУ	ДР	ДР	ГВ	ДР	ДР	-	БУ	ДР		БУ	ЗБ
4.2	Суттєве збільшення кількості випадків в'їзду в Україну осіб, які з урахуванням аналізу ризиків можуть бути причетні до антидержавних заходів та терористичної діяльності	ДР	БУ	БУ	ДР	ДР	ГВ	ДР	ДР	-	БУ	ДР	БУ	БУ	ЗБ
4.3	Збільшення спроб незаконного переміщення через державний кордон в Україну зброї, боєприпасів, вибухових і радіоактивних речовин та інших предметів, що можуть бути використані як засоби вчинення терористичних актів та іншої протиправної діяльності в Україні	БУ	БУ	БУ	ДР	ДР	ГВ	ДР	ДР	-	БУ	ЗБ	ДР	БУ	ЗБ
4.4	Різке зростання потоку нелегальних мігрантів до України або через її територію внаслідок збройних конфліктів або скрутного економічного становища в інших країнах	ДР	БУ	БУ	-	ДР	ГВ	ДР	ДР	-	БУ	БУ	БУ	БУ	ЗБ
4.5	Різке збільшення порушень режиму державного кордону та прикордонного режиму	БУ	БУ	БУ	ДР	ДР	ГВ	ДР	ДР	-	БУ	ЗБ	ДР	БУ	ЗБ
4.6	Погроза або запровадження іншими державами комплексу заходів щодо	БУ	БУ	БУ	-	БУ	ГВ	ДР	ДР	-	БУ	ЗБ	ДР	БУ	ЗБ

	Перелік кризових ситуацій для планування реагування та застосування сил і засобів	Найменування складових сектору безпеки і оборони та інших структур України													
		ЗСУ	СБУ	НГУ	ДСНС	ДССТ	ДПСУ	СЗР	ДССЗЗІ	УДО	МВС	МЗС	ГУР МОУ	ОЗК	ОПК
	перешкоджання судноплавству у внутрішній водах і в територіальному морі України														
4.7	Різке збільшення інтенсивності руху через державний кордон осіб, транспортних засобів та вантажів, скупчення транспорту, призупинення або обмеження руху через пункти пропуску через державний кордон	БУ	БУ	БУ	-	БУ	ГВ	ДР	ДР	-	БУ	36	ДР	БУ	36
2. Забезпечення державної та громадської безпеки															
5	Збройний конфлікт всередині держави	БУ	БУ	ГВ	ДР	-	ДР	ДР	ДР	БУ	БУ	ДР	БУ	БУ	ДР
5.1	Намагання відокремити від України певні адміністративно-територіальні одиниці, зокрема за участю непередбачених законом воєнізованих та/або збройних формувань, приватних військових компаній, терористичних, неурядових, етнічних, релігійних або інших організацій	БУ	ГВ	БУ	ДР	-	ДР	ДР	ДР	-	БУ	36	БУ	БУ	ДР
5.2	Спроби державного перевороту або незаконної зміни конституційного ладу	БУ	ГВ	БУ	ДР	-	ДР	ДР	ДР	БУ	БУ	36	БУ	БУ	ДР
5.3	Дії інших держав щодо поширення свого впливу на внутрішньополітичну обстановку в Україні, насамперед на територіях, які вони розглядають як зони реалізації національних інтересів (впливу), в районах проживання споріднених етносів тощо	БУ	ГВ	БУ	ДР	-	ДР	ДР	ДР	-	БУ	БУ	БУ	БУ	ДР
5.4	Виникнення масових заворушень на політичному, етнічному, релігійному та іншому підґрунті, акції громадянської непокори (страйки, блокування роботи органів державної влади, порушення функціонування об'єктів, комунікацій тощо)	БУ	БУ	БУ	ДР	-	БУ ³	ДР	ДР	БУ	ГВ	36	-	БУ	ДР
5.5	Перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань	ГВ	БУ	БУ	ДР	-	БУ	ДР	ДР	БУ	БУ	-	БУ	БУ	ДР
6	Терористичні акти проти України	БУ	ГВ	БУ	ДР	БУ	БУ	БУ	ДР	БУ	БУ	ДР	36	36	ДР
6.1	Погроза або здійснення терористичних актів: проти державних установ, органів державної влади та небезпечних промислових об'єктів: із використанням літальних апаратів у повітряному просторі України;	БУ	ГВ	БУ	ДР	БУ	БУ	БУ	ДР	БУ	БУ	ДР	БУ	36	ДР

	Перелік кризових ситуацій для планування реагування та застосування сил і засобів	Найменування складових сектору безпеки і оборони та інших структур України													
		ЗСУ	СБУ	НГУ	ДСНС	ДССТ	ДПСУ	СЗР	ДССЗІ	УДО	МВС	МЗС	ГУР МОУ	ОЗК	ОПК
	із використанням суден у морському просторі України														
6.2	Погроза або здійснення терористичних актів: проти громадян України у громадських місцях та під час масових заходів; проти керівництва держави, окремих політичних діячів та інших важливих осіб України	БУ	ГВ	БУ	ДР	БУ	БУ	БУ	ДР	БУ	БУ	ЗБ	ДР	ЗБ	ДР
6.3	Участь у міжнародних антитерористичних операціях на суші, повітрі, морі	БУ	ГВ	БУ	ДР	БУ	-	БУ	ДР	-	БУ	ДР	ДР	ЗБ	ДР
6.4	Розв'язання на території України дій населення, а також міжнародного суспільства, які миттєво і злагоджено використовуються у вигляді комбінації дозволеної зброї, партизанської війни, тероризму та злочинної поведінки для досягнення політичних цілей (включно комбінацію партизанської і громадянської війни, а також заколоту і тероризму)	БУ	ГВ	БУ	ДР	БУ	БУ	БУ	ДР	БУ	БУ	ДР	БУ	ЗБ	ДР
6.5	Терористичні операції підпільних груп проти цілей, що збуджують у них особливу ненависть, теракти з використанням зброї масового знищення	БУ	ГВ	БУ	ДР	БУ	БУ	БУ	ДР	БУ	БУ	ЗБ	-	ЗБ	ДР
6.6	Погроза або здійснення терористичних актів проти миротворчих контингентів та персоналу під час виконання завдань у країні перебування, у процесі підготовки на території своєї держави та під час ротацій на території інших країн	БУ	ГВ	БУ	ДР	БУ	-	БУ	ДР	-	БУ	ЗБ	БУ	ЗБ	ДР
3. Внесок у міжнародну стабільність та безпеку															
7	Надання військової допомоги Україною іншим державам в рамках дво- та багатосторонніх угод, участь у міжнародних антитерористичних операціях, операціях із підтримання миру та безпеки	К	ДР	ДР	ДР	-	ДР	ДР	-	ДР	ДР	ЗБ	БУ	-	ДР
7.1	Направлення військового контингенту, військового і цивільного персоналу до інших держав для надання допомоги	К	ДР	ДР	ДР	-	ДР	ДР	-	ДР	ДР	ДР	ДР	-	-
7.2	Підготовка військових підрозділів і персоналу інших країн на території України	К	ДР	ДР	ДР	-	ДР	ДР	-	ДР	ДР	ЗБ	ДР	-	-
7.3	Підготовка військових підрозділів і персоналу інших країн на території інших країн	К	ДР	ДР	ДР	-	ДР	ДР	-	-	ДР	ДР	ДР	-	-
7.4	Участь України в міжнародних операціях багатонаціональних сил:	К	ДР	БУ	ДР	-	ДР	ДР	-	-	ДР	БУ	БУ	-	-

	Перелік кризових ситуацій для планування реагування та застосування сил і засобів	Найменування складових сектору безпеки і оборони та інших структур України														
		ЗСУ	СБУ	НГУ	ДСНС	ДССТ	ДПСУ	СЗР	ДССЗІ	УДО	МВС	МЗС	ГУР МОУ	ОЗК	ОПК	
	антитерористичних, спільних пошуково-рятувальних; запобігання конфліктів; відбудови миру; примушення до миру; встановлення та підтримання миру; гуманітарних завдань															
7.5	Спостереження і контроль за додержанням угод про припинення вогню та інших ворожих дій, роз'єднання сторін, які конфліктують, роззброєння і розформування їх підрозділів, виконання інженерних та інших робіт	К	ДР	ДР	ДР	-	ДР	ДР	-	-	ДР	Зб	БУ	-	-	
7.6	Виконання міліцейських (поліцейських) функцій із забезпечення безпеки і додержання прав людини	-	ДР	БУ	-	-	ДР	ДР	-	-	К	--	ДР	-	-	
8	Захист інтересів громадян України і державної власності за кордоном	-	ДР	-	ДР	-	БУ	БУ	-	-	-	ГВ	ДР	-	-	
8.1	Які потрапили у зони надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, інші небезпечні ситуації	-	ДР	-	ДР	-	-	БУ	-	-	-	ГВ	ДР	-	-	
8.2	Що перебувають у зонах збройних конфліктів, місцях масового порушення правопорядку та громадських заворушень різного характеру і потреба в їх захисті	-	ДР	-	-	-	-	БУ	-	-	-	ГВ	БУ	-	-	
8.3	Переслідування, насильницьке затримання та утримання громадян України за кордоном з боку іноземних державних і недержавних організацій, угруповань, окремих осіб (зокрема заручників та інше)	ДР	ДР	-	-	-	-	БУ	-	-	-	ГВ	ДР	-	-	
8.4	Захоплення різного роду іноземними організаціями та угрупованнями закордонних установ і організацій України (посольств, представництв, торгових місій тощо), морських, повітряних суден, інших видів транспорту	-	ДР	-	-	-	БУ	БУ	-	-	-	ГВ	ДР	-	-	
4. Надання допомоги органам виконавчої влади та місцевого самоврядування у запобіганні та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру																
9	Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій природного характеру	БУ	ДР	БУ	ГВ	БУ	ДР	-	ДР	-	БУ	Зб	ДР	Зб	ДР	
9.1	Природні аварії (надзвичайні ситуації): гідродинамічні, геологічні; метеорологічні; гідрологічні	БУ	ДР	БУ	ГВ	БУ	ДР	-	ДР	-	БУ	-	-	Зб	ДР	

	Перелік кризових ситуацій для планування реагування та застосування сил і засобів	Найменування складових сектору безпеки і оборони та інших структур України													
		ЗСУ	СБУ	НГУ	ДСНС	ДССТ	ДПСУ	СЗР	ДССЗЗІ	УДО	МВС	МЗС	ГУР МОУ	ОЗК	ОПК
9.2	Пожежі та вибухи, зокрема у природних екологічних системах	БУ	ДР	БУ	ГВ	БУ	ДР	-	ДР	-	БУ	-	-	36	ДР
9.3	Раптові руйнування будівель та споруд	БУ	ДР	БУ	ГВ	БУ	ДР	-	ДР	-	БУ	-	-	36	ДР
9.4	Масові інфекційні захворювання громадян	БУ	ДР	БУ	БУ ⁴	БУ	ДР	-	ДР	-	БУ	-	-	36	ДР
9.5	Великомасштабне ураження сільськогосподарських рослин хворобами і шкідниками та масові інфекційні захворювання сільськогосподарських тварин	БУ	ДР	БУ	БУ ⁵	БУ	ДР	-	ДР	-	БУ	-	-	36	ДР
10	Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій техногенного характеру, зокрема спричинених терористичними актами та диверсіями	БУ	БУ	БУ	ГВ	БУ	БУ	-	ДР	-	БУ	36	-	36	ДР
10.1	Техногенні аварії (катастрофи): на транспорті; з викидом (загрозою викиду) небезпечних та шкідливих хімічних, біологічних і радіоактивних речовин, масові отруєння; в електроенергетичних системах, на очисних спорудах; у системах життєзабезпечення; на об'єктах інформаційної інфраструктури; у системах нафтогазового промислового комплексу	БУ	БУ	БУ	ГВ	БУ	БУ	-	ДР	-	БУ	-	-	36	ДР
10.2	Падіння на територію України елементів космічних апаратів, міжконтинентальних балістичних, крилатих ракет або висотних літальних апаратів інших країн, що пов'язане з їх космічною діяльністю, застосуванням стратегічних засобів ураження проти третіх країн тощо	БУ	БУ	БУ	ГВ	БУ	БУ	-	ДР	-	БУ	-	ДР	36	ДР
10.3	Руйнування будівель та споруд, спричинені терористичними актами та диверсіями	БУ	БУ	БУ	ГВ	БУ	БУ	-	ДР	-	БУ	-	ДР	36	ДР
5. Забезпечення інформаційної безпеки, у тому числі кібербезпеки															
11	Проведення іншою державою проти України спеціальних інформаційних операцій, направлених на підрив конституційного ладу, суверенітету та територіальної цілісності України, загострення суспільно-політичної ситуації	БУ	ГВ	ДР	ДР	ДР	ДР	БУ	ДР	ДР	ДР	ДР	ДР	ДР	ДР
11.1	Проведення іншою державою проти України спеціальних інформаційних операцій, направлених на підрив обороноздатності, деморалізацію особового	ГВ	БУ	БУ	ДР	ДР	БУ	БУ	ДР	ДР	ДР	ДР	ДР	ДР	ДР

	Перелік кризових ситуацій для планування реагування та застосування сил і засобів	Найменування складових сектору безпеки і оборони та інших структур України														
		ЗСУ	СБУ	НГУ	ДСНС	ДССТ	ДПСУ	СЗР	ДССЗЗІ	УДО	МВС	МЗС	ГУР МОУ	ОЗК	ОПК	
	складу ЗСУ та інших військових формувань															
11.2	Проведення іншою державою проти України спеціальних інформаційних операцій, направлених на створення негативного іміджу України у світі, перешкоджання міжнародному співробітництву та послаблення міжнародної підтримки нашої держави	БУ	БУ	ДР	ДР	ДР	ДР	БУ	ДР	ДР	ДР	ГВ	ДР	ДР	ДР	
11.3	Здійснення системних та масштабних дій проти інтересів України у кіберпросторі іноземними державами (групами держав), зокрема із залученням кіберпідрозділів збройних сил іноземних країн шляхом використання спеціальних засобів (кіберозброєнь)	ГВ	БУ	ДР	ДР	ДР	ДР	БУ	БУ	ДР	ДР	ДР	БУ	ДР	ЗБ	
11.4	Здійснення на території України суспільно небезпечної діяльності в кіберпросторі (або з використанням його технічних можливостей) з терористичною метою шляхом застосуванням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, вчинення протиправних дій на шкоду іншим державам, що здійснюються з використанням інформаційної інфраструктури України	БУ	ГВ	ДР	ДР	ДР	ДР	БУ	БУ	ДР	БУ	ДР	БУ	ДР	ЗБ	
11.5	Несанкціоноване отримання інформації з метою одержання особистої, економічної, політичної чи військової переваги, здійснюване з використанням обходу (злому) систем комп'ютерної безпеки, із застосуванням шкідливого програмного забезпечення, включаючи шпигунські програми	БУ	ГВ	ДР	ДР	ДР	ДР	БУ	БУ	ДР	БУ	ДР	БУ	ДР	ЗБ	
11.6	Наявність системних порушень у сферах криптографічного і технічного захисту інформації, що можуть призвести до реалізації кризових сценаріїв визначених пунктами 11.3,11.4 та 11,5	ДР	БУ	ДР	ДР	ДР	ДР	БУ	ГВ	ДР	БУ	ДР	ДР	ДР	ДР	
6. Захист та розвиток оборонного сектору економіки																
12	Виробниче, науково-технологічне та економічне забезпечення сектору безпеки і оборони	ЗБ	ЗБ	ЗБ	ЗБ	ЗБ	ЗБ	ЗБ	ЗБ	ЗБ	ЗБ	ЗБ	ЗБ	БУ	ГВ	БУ

	Перелік кризових ситуацій для планування реагування та застосування сил і засобів	Найменування складових сектору безпеки і оборони та інших структур України													
		ЗСУ	СБУ	НГУ	ДСНС	ДССТ	ДПСУ	СЗР	ДССЗЗІ	УДО	МВС	МЗС	ГУР МОУ	ОЗК	ОПК
12.1	Визначення на державному рівні довгострокових потреб сектору безпеки і оборони в озброєнні, військовій та спеціальній техніці, іншої продукції військового призначення у мирний час та особливий період із зазначенням її номенклатури та обсягів із розбивкою за роками	ГВ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	–	БУ	К	БУ
12.2	Створення сприятливих умов для ефективного функціонування і розвитку наукових установ, підприємств та організацій, які забезпечують реалізацію воєнно-економічної, військово-технічної і військово-промислової політики та визначають науково-технічну і виробниче-технологічну стабільність оборонного сектору економіки	Зб	Зб	Зб	Зб	Зб	Зб	Зб	Зб	Зб	Зб	Зб	Зб	ГВ	БУ
12.3	Забезпечення розвитку науково-технічної, технологічної і виробничої бази оборонно-промислового комплексу, створення, виробництва та модернізації озброєння військової і спеціальної техніки, зменшення залежності України від імпорту продукції військового призначення та подвійного використання, спрямування необхідних фінансових, матеріально-технічних та інтелектуальних ресурсів на вирішення основних завдань у пріоритетних напрямках розвитку оборонного сектору економіки	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	Зб	–	К	ГВ
12.4	Запобігання військово-технічному і технологічному відставанню України у розвитку основних видів озброєння, військової та спеціальної техніки	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	Зб	БУ	К	ГВ
12.5	Забезпечення своєчасного і якісного ремонту наявного озброєння, військової та спеціальної техніки, утримання її у боєздатному стані	К	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	Зб	–	КЗ	БУ
12.6	Створення системи державного замовлення щодо безперервної підготовки робітничих, технічних та інженерних кадрів для задоволення потреб оборонно-промислового комплексу, зокрема шляхом відновлення діяльності учбових комбінатів на підприємствах, професійно-технічних училищах і спеціалізованих кафедр у вищих навчальних закладах	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	ГВ	БУ
12.7	Удосконалення системи координації діяльності органів виконавчої влади і управління, що здійснюють реалізацію державної політики у сфері безпеки, оборони та розвитку оборонного сектору економіки, шляхом створення при Президентові України Державної комісії з питань оборонно-промислового	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	ДР	ДР	ГВ	БУ

	Перелік кризових ситуацій для планування реагування та застосування сил і засобів	Найменування складових сектору безпеки і оборони та інших структур України													
		ЗСУ	СБУ	НГУ	ДСНС	ДССТ	ДПСУ	СЗР	ДССЗІ	УДО	МВС	МЗС	ГУР МОУ	ОЗК	ОПК
	комплексу														
12.8.	Забезпечення потреб Збройних Сил України, інших військових формувань та правоохоронних органів продукцією військового призначення відповідно до характеру і масштабів загроз державі, цілей, пріоритетів та завдань воєнної політики (потреб сектору безпеки і оборони)	КЗ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	ЗБ	БУ	БУ	БУ	ЗБ	БУ	К	ГВ
12.9	Формування та підтримання у належному стані державного матеріального резерву, резервних фондів грошових коштів, удосконалення системи створення та збереження мобілізаційних запасів, системи розвитку і утримання виробничих потужностей мобілізаційного призначення, мобілізаційного розгортання промисловості для виробництва продукції військового призначення	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	–	–	ГВ	БУ
12.10	Удосконалення засад державної політики у сфері військово-технічного співробітництва з іноземними державами, підвищення ефективності міжнародного науково-технічного співробітництва, насамперед з країнами ЄС та НАТО	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	ГВ	БУ
12.11	Затвердження на законодавчому рівні річних обсягів фінансування витрат на розвиток сектору безпеки і оборони як визначеного відсотку від річного валового внутрішнього продукту	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	–	БУ	ГВ	БУ
12.12.	Забезпечення у рамках реалізації Державної програми реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу формування організаційно і функціонально збалансованої структури оборонного сектору економіки, поглибленої інтеграції науки та виробництва, проведення раціональної реорганізації і диверсифікації, технічного переозброєння, збереження та розвитку базових і критичних технологій, створення, розширення номенклатури та обсягів випуску конкурентоспроможної продукції військового і цивільного призначення та подвійного використання для задоволення першочергових потреб сектору безпеки і оборони, економіки країни та поставки на експорт	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	БУ	ЗБ	БУ	БУ	БУ	–	ДР	КЗ	ГВ

де: К – керівництво; БУ – безпосередня участь; КЗ – координація зусиль (дій, заходів); ДР – допоміжна роль; ГВ – головна відповідальність; Зб – забезпечення (політико-дипломатичне, законодавче, організаційне, ресурсне, наукове, технічне, виробниче, економічне, інформаційне тощо).

Примітки

1. Міністерство внутрішніх справ України безпосередньої участі у бойових діях не бере, а виконує заходи територіальної оборони. Державна служба України з надзвичайних ситуацій безпосередньої участі у бойових діях не бере, а здійснює захист населення і територій від наслідків ведення воєнних дій.

2. Головна відповідальність за виконання завдання та координацію зусиль у мирний час покладається: на суші, морі, річках, озерах та інших водоймах – на Державну прикордонну службу України; в повітряному та підводному просторі в межах територіального моря – на Збройні Сили України.

3. Державна прикордонна служба України здійснює охорону та оборону пунктів пропуску через державний кордон, військових містечок її підрозділів та органів управління з метою припинення спроб їх блокування та захоплення, роззброєння прикордонних нарядів (прикордонних підрозділів); заподіяння шкоди життю і здоров'ю, захоплення у якості заручників осіб, які перетинають державний кордон, прикордонників, членів їх сімей.

4. Головна відповідальність та координація зусиль покладається на Міністерство охорони здоров'я.

5. Головна відповідальність та координація зусиль покладається на Міністерство аграрної політики та продовольства України.

5. У додатку скорочення вживаються у такому значенні:

ЗСУ – Збройні Сили України

СБУ – Служба безпеки України

НГУ – Національна гвардія України

ДСНС – Державна служба України з надзвичайних ситуацій

ДССТ – Державна спеціальна служба транспорту

ДПСУ – Державна прикордонна служба України

СЗР – Служба зовнішньої розвідки України
ДССЗІ – Державна служба спеціального зв'язку та захисту
інформації України
УДО – Управління державної охорони України
МЗС – Міністерство закордонних справ України
МВС – Міністерство внутрішніх справ України
ОЗК – органи загальної компетенції
ОПК – органи та суб'єкти управління оборонно-промисловим комплексом